Aprobat în ședința Guvernului din __ _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

*Proiect*

**PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**

**L E G E**

**pentru modificarea unor acte normative**

**(ajustarea cadrului normativ privind administrația publică locală în contextul reformei administrativ-teritoriale)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Art. I.** – Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 29-31, art. 91), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

**1.** Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Articolul 4. Domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale

(1) Pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:

a) planificarea strategică a dezvoltării locale, inclusiv elaborarea și implementarea strategiilor și programelor de dezvoltare și investiții;

b) dezvoltarea economică locală, inclusiv dezvoltarea infrastructurii economice și susținerea inițiativelor de afaceri;

c) atragerea și gestionarea, în condițiile legii, a finanțărilor destinate proiectelor de dezvoltare de interes local, inclusiv din fonduri externe;

d) administrarea bunurilor din domeniile public și privat ale unității administrativ-teritoriale, inclusiv asigurarea evidenței și a înregistrării drepturilor asupra acestora;

e) planificarea urbană și amenajarea teritoriului la nivel local, inclusiv gestionarea spațiilor verzi și a fondului forestier de interes local;

f) organizarea și gestionarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv dezvoltarea și întreținerea infrastructurii aferente;

g) colectarea separată și transportarea deșeurilor municipale, precum și salubrizarea localităților;

h) construcția, întreținerea și iluminarea străzilor și drumurilor publice locale, precum și asigurarea siguranței traficului rutier pe acestea;

i) organizarea și gestionarea transportului public local și a infrastructurii aferente, în condițiile legii;

j) dezvoltarea și gestionarea rețelelor locale de distribuire a gazelor și energiei termice;

k) fondarea și gestionarea întreprinderilor municipale, precum și organizarea altor activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale;

l) construcţia, gestionarea, întreţinerea şi echiparea instituţiilor publice de educaţie timpurie şi a instituţiilor publice de învăţământ extraşcolar de nivel local;

m) organizarea activităților culturale, sportive, de recreație și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurii necesare acestor activități;

n) asigurarea, susținerea și dezvoltarea serviciilor de bibliotecă pe teritoriul administrat, în limita competențelor atribuite de Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci;

o) dezvoltarea și gestionarea fondului locativ de interes local, inclusiv a locuințelor sociale, precum și acordarea măsurilor de sprijin social, în condițiile legii;

p) amenajarea și întreținerea cimitirelor;

q) organizarea serviciilor (posturilor) teritoriale de salvatori și pompieri;

r) contribuirea, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor de for public de pe teritoriul administrat;

s) organizarea accesului populației și al mediului de afaceri la servicii publice, inclusiv prin centre unificate de prestare a serviciilor publice și prin mijloace electronice, în condițiile legii;

t) asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale și a participării cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii.

(2) Pentru autoritățile administrației publice locale ale regiunilor se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:

a) planificarea strategică a dezvoltării regiunii, cu participarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și corelarea cu documentele de politici naționale;

b) colectarea și analiza datelor necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii;

c) atragerea și gestionarea finanțărilor destinate proiectelor de interes regional și intercomunitar, inclusiv din fonduri naționale, externe și din programe și instrumente de finanțare ale Uniunii Europene;

d) pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și intercomunitar, inclusiv în cooperare cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, în condițiile legii și ale acordurilor încheiate cu acestea;

e) facilitarea dezvoltării economice regionale, inclusiv prin promovarea investițiilor și susținerea digitalizării și a inițiativelor antreprenoriale, în condițiile legii;

f) promovarea potențialului turistic al regiunii și sprijinirea cooperării în domeniul turismului;

g) facilitarea cooperării interregionale și transfrontaliere, în condițiile legii;

h) acordarea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a asistenței tehnice, metodologice și de management de proiect pentru pregătirea și implementarea proiectelor acestora;

i) sprijinirea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a cooperării intercomunitare, inclusiv pentru organizarea în comun a serviciilor publice locale, în condițiile legii;

j) asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale și a participării cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii.

(3) Pentru autoritățile administrației publice locale ale municipiilor Chișinău, Bălți și Taraclia, în calitatea acestora de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:

a) administrarea bunurilor din domeniile public și privat ale unității administrativ-teritoriale;

b) planificarea, construcția, întreținerea și gestionarea obiectivelor publice de interes municipal;

c) construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes municipal și a infrastructurii rutiere aferente;

d) organizarea transportului rutier de persoane între unitățile administrativ-teritoriale și localitățile componente, precum și administrarea autogărilor și stațiilor auto de interes municipal;

e) planificarea urbană și amenajarea teritoriului la nivelul unității administrativ-teritoriale;

f) planificarea strategică a dezvoltării economice și sociale a municipiului, inclusiv elaborarea și implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare;

g) susținerea și stimularea dezvoltării economice a municipiului;

h) dezvoltarea infrastructurii energetice de interes pentru unitatea administrativ-teritorială, în condițiile legii;

i) administrarea instituțiilor de cultură, turism și sport de interes municipal și desfășurarea activităților culturale și sportive;

j) administrarea întreprinderilor municipale de interes municipal;

k) contribuirea, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor de for public;

l) asigurarea, susținerea și dezvoltarea serviciilor de bibliotecă, în limita competențelor atribuite de Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci;

m) asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale și a participării cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii.

(4) Autoritățile administrației publice locale ale municipiilor Chișinău, Bălți și Taraclia exercită competențele aferente domeniilor proprii de activitate prevăzute la alin. (1) pe teritoriul municipiului care nu este inclus în teritoriul unei unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi distincte. În unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiilor respective, competențele din domeniile proprii de activitate prevăzute la alin. (1) se exercită de autoritățile administrației publice locale ale acestora.

(5) Autorităţile publice locale de nivelurile întîi şi al doilea, în limitele legii, dispun de libertate deplină de acţiune în reglementarea şi gestionarea oricărei chestiuni de interes local care nu este exclusă din competenţa lor şi nu este atribuită unei alte autorităţi. Alte competenţe proprii autorităţilor publice locale pot fi atribuite acestora numai prin lege.

(6) În unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, autoritățile publice constituite la nivelul autonomiei exercită competențele stabilite de Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), precum și, în mod corespunzător, competențele aferente domeniilor proprii de activitate prevăzute la alin. (3). În domeniul educației, autoritățile respective asigură întreținerea școlilor primare, a școlilor primare-grădinițe, a gimnaziilor, a liceelor și a altor instituții de învățământ care deservesc populația unității teritoriale autonome Găgăuzia, în condițiile legii.”.

**2.** La articolul 8, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În procesul elaborării, modificării și adoptării proiectelor de acte normative și a documentelor de politici publice care au impact direct asupra autorităților administrației publice locale, autoritățile publice centrale consultă în mod obligatoriu, în timp util și într-o manieră adecvată, autoritățile administrației publice locale direct vizate și asociațiile reprezentative ale acestora, în condițiile legii.”.

**3.** La articolul 9, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În scopul studierii, promovării și monitorizării procesului de descentralizare administrativă se constituie Comisia paritară pentru descentralizare, care întrunește reprezentanții autorităților administrației publice centrale, ai autorităților administrației publice locale, precum și reprezentanții asociațiilor reprezentative ale acestora. Componența Comisiei și modul de organizare și funcționare ale acesteia se stabilesc de Guvern.”.

**4.** La articolul 13 alineatul (4):

la litera a), cuvântul „raional” se substituie cu cuvântul „regional”;

la litera b), cuvântul „raionului” se substituie cu cuvântul „regiunii”.

**Art. II.** – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

**1.** În tot cuprinsul legii, cuvintele „raion” și „raional”, la orice formă gramaticală, se substituie, respectiv, cu cuvintele „regiune” și „regional”, la forma gramaticală corespunzătoare, cu excepția denumirilor actelor normative la care se face trimitere în cuprinsul legii și care conțin acești termeni, până la modificarea corespunzătoare a actelor normative respective.

**2.** La articolul 1:

la noțiunea „autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea”, textul „raionului, municipiului Chișinău, municipiului Bălți, unității teritoriale autonome cu statut juridic special” se substituie cu textul „regiunii, municipiului Chișinău, municipiului Bălți și municipiului Taraclia”;

la noțiunea „primar”, cuvintele „a consiliului local” se exclud;

la noțiunea „președinte al raionului”, denumirea și definiția vor avea următorul cuprins:

„președinte al regiunii – autoritatea publică executivă a regiunii;”.

**3.** La articolul 6, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Autoritățile publice centrale consultă autoritățile administrației publice locale și/sau asociațiile lor reprezentative în problemele ce țin de activitatea acestora.”.

**4.** La articolul 10 alineatul (3), cuvintele „autorităților locale de nivelul corespunzător” se substituie cu textul „autorităților administrației publice locale de nivelul corespunzător și/sau, după caz, a asociațiilor reprezentative ale acestora”.

**5.** Articolul 14 va avea următorul cuprins:

„Articolul 14. Competențele de bază ale consiliilor locale

(1) Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.

(2) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele categorii de competențe de bază:

a) competențe privind organizarea internă a autorităților administrației publice locale, a instituțiilor publice și a întreprinderilor de interes local;

b) competențe privind dezvoltarea socio-economică a unității administrativ-teritoriale și protecția mediului;

c) competențe privind administrarea domeniului public și privat al unității administrativ-teritoriale;

d) competențe privind organizarea și gestionarea serviciilor publice de interes local;

e) competențe privind cooperarea pe plan național și internațional.

(3) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. a), consiliul local:

a) aprobă statutul satului (comunei), orașului (municipiului), cu excepția statutului municipiului Chișinău, care se reglementează prin lege organică, și regulamentul consiliului pe baza statutului-cadru și a regulamentului-cadru, aprobate de Parlament; aprobă alte regulamente și reguli prevăzute de lege;

b) alege, la propunerea primarului, viceprimarul (viceprimarii), precum și îl (îi) eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;

c) numește, în condițiile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, secretarul consiliului, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale acestuia, deleagă primarului competența evaluării performanțelor profesionale ale secretarului consiliului;

d) aprobă, la propunerea primarului, organigrama, efectivul-limită și statele de personal ale primăriei, ale structurilor și serviciilor publice din subordine, precum și schema de încadrare a personalului acestora;

e) decide instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi;

f) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului;

g) decide înființarea instituțiilor publice de interes local și, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul social al societăților comerciale;

h) exercită, în numele unității administrativ-teritoriale, drepturile și îndeplinește obligațiile ce decurg din calitatea de acționar sau asociat în societățile comerciale cu capital integral sau parțial al unității administrativ-teritoriale, precum și din calitatea de fondator al întreprinderilor municipale, în condițiile legii;

i) decide efectuarea auditului intern și audiază rezultatele auditurilor publice externe și recomandările Curții de Conturi, precum și rezultatele controalelor și recomandările Inspectoratului Control Financiar de Stat, în condițiile legii;

j) aprobă simbolica unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, stabilește data celebrării hramului localității respective, conferă cetățenilor Republicii Moldova și celor străini cu merite deosebite titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii;

k) desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate și în cele care rezultă din raporturile cu alte autorități publice;

l) formează, din rândul membrilor săi, în funcție de specificul și necesitățile locale, comisii consultative de specialitate pentru diferite domenii de activitate și modifică componența acestora;

m) formează comisii administrative conform legislației în vigoare;

n) examinează informațiile prezentate de consilieri, ia decizii pe marginea lor; audiază dările de seamă și informațiile primarului, ale conducătorilor de subdiviziuni, întreprinderi municipale și instituții publice din subordine; ridică mandatul consilierilor în condițiile legii; inițiază, după caz, și decide desfășurarea referendumului local;

o) decide în privința amalgamării voluntare a unității administrativ-teritoriale respective cu alte unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și ale altor acte normative;

p) asigură transparența activității autorității și participarea cetățenilor la procesul decizional, inclusiv prin publicarea pe pagina web oficială a bugetului local, a execuției bugetare, a planurilor și contractelor de achiziții publice și a deciziilor adoptate, prin consultări publice și prin mecanisme de bugetare participativă.

(4) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. b), consiliul local:

a) adoptă decizia bugetară anuală, precum și decizii privind modificarea bugetului local, în condițiile legislației privind finanțele publice locale, audiază raportul semianual și aprobă raportul anual privind executarea bugetului;

b) decide asupra angajării sau acordării împrumuturilor în/din contul bugetului local, precum și asupra aplicării altor instrumente financiare, în condițiile stabilite de legislația privind finanțele publice locale și de Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;

c) decide punerea în aplicare, modificarea și anularea, în limitele competenței sale, a taxelor locale, stabilește mărimea cotelor acestora și cotele impozitului pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice și juridice în limitele prevăzute de legislație, precum și acordarea de înlesniri fiscale;

d) decide asupra constituirii fondului de rezervă al autorității administrației publice locale și aprobă regulamentul privind modul de utilizare a acestuia;

e) aprobă nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de autoritățile și instituțiile bugetare din subordine și mărimea tarifelor aferente acestora;

f) aprobă strategia de dezvoltare economică și socială a unității administrativ-teritoriale, elaborată prin metode participative, alte studii, prognoze și programe de dezvoltare, și monitorizează realizarea acestora;

g) aprobă cerințe privind regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul;

h) aprobă regulamentul de desfășurare a activităților de comerț în localitatea respectivă;

i) aprobă documentațiile tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local, în condițiile legii;

j) decide asupra participării la proiectele finanțate din fonduri externe și asupra cofinanțării acestora;

k) asigură un mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea patrimoniului existent și prin fondarea parcurilor industriale, în condițiile legii;

l) decide, în condițiile legislației în vigoare, asupra tăierii, defrișării arborilor și arbuștilor din spațiile verzi proprietate publică a unității administrativ-teritoriale și/sau asupra strămutării lor;

m) aprobă limitele admisibile de utilizare a resurselor naturale de interes local;

n) aprobă, în condițiile legii, regulile de întreținere a câinilor, a pisicilor și a altor animale domestice.

(5) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. c), consiliul local:

a) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), inclusiv asigură delimitarea, evidența și înregistrarea acestora, în condițiile legii;

b) decide, în condițiile legii, în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;

c) decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

d) decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

e) decide clasarea terenurilor irigate și desecate în terenuri neirigate, în condițiile legii;

f) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice ale localităților din componența unității administrativ-teritoriale respective, precum și planurile de amenajare a teritoriului;

g) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe, precum și a întregii infrastructuri economice, sociale și de agrement de interes local.

(6) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. d), consiliul local:

a) organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare și decide, în condițiile legii, delegarea gestiunii serviciilor publice de interes local;

b) aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică și de alimentare cu apă tehnologică;

c) decide, după caz, delegarea competenței de aprobare a tarifelor pentru serviciile publice de gospodărie comunală către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, în condițiile stabilite la art. 15[1] din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002;

d) decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;

e) decide asupra organizării prestării serviciilor publice prin centrele unificate de prestare a serviciilor publice și prin mijloace electronice, cu asigurarea accesului uniform al locuitorilor din toate localitățile componente ale unității administrativ-teritoriale;

f) contribuie la organizarea de activități culturale, artistice, sportive și de agrement de interes local; înființează și organizează târguri, piețe, parcuri și locuri de distracție și agrement, baze sportive și asigură buna funcționare a acestora;

g) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat;

h) asigură, susține și dezvoltă serviciile de bibliotecă pe teritoriul administrat prin realizarea competențelor atribuite de Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci;

i) contribuie, în condițiile legii, la asigurarea ordinii publice, adoptă decizii privind activitatea poliției municipale, a serviciilor (posturilor) teritoriale de salvatori și pompieri și a formațiunilor de protecție civilă de interes local, propune măsuri de îmbunătățire a activității acestora;

j) contribuie la realizarea măsurilor de protecție și asistență socială, asigură protecția drepturilor copilului; decide punerea la evidență a persoanelor și familiilor defavorizate sau aflate în situație de risc social care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative; înființează și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local;

k) asigură spațiu de muncă pentru desfășurarea activității profesioniștilor din domeniul asistenței sociale în incinta primăriei sau în alte spații corespunzătoare acestui scop, accesibile și amplasate în zona administrativă a localității;

l) aprobă, conform necesităților comunității, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;

m) aprobă, în condițiile legii, la propunerea primarului, zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale.

(7) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. e), consiliul local:

a) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;

b) decide, în condițiile legii, participarea la constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară sau aderarea la acestea și la constituirea operatorilor regionali de servicii publice;

c) decide, în condițiile legii, în scopul dezvoltării locale, înființarea asociațiilor nonprofit, apolitice, în bază de parteneriat teritorial stabilit la nivel local între sectoarele public, antreprenorial și civic, cu statut de persoane juridice, denumite grupuri de acțiune locală, precum și stabilește suport financiar în cazul cheltuielilor bugetare;

d) decide cooperarea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, în vederea organizării și exercitării activităților în scopul realizării atribuțiilor stabilite prin lege autorităților administrației publice locale, în special, dar fără a se limita la acestea, în domeniile privind activitățile de control, auditul intern, contabilitatea, achizițiile publice, urbanismul și arhitectura, cadastrul, relațiile funciare și perceperea fiscală sau decide delegarea activităților respective altor autorități ale administrației publice locale;

e) decide stabilirea de legături de cooperare, inclusiv transfrontalieră, și de înfrățire cu localități din străinătate;

f) aprobă, în condițiile legii, participarea la constituirea unei grupări europene de cooperare teritorială (în continuare – GECT) sau aderarea la o GECT și desemnează persoana mandatată să semneze convenția și statutul GECT.

(8) Consiliul local realizează și alte competențe stabilite prin lege și prin Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea consiliului local.

(9) Consiliul local nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective.”.

**6.** La articolul 16:

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Convocarea consiliului local se face prin dispoziție a primarului sau, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul, prin dispoziție a viceprimarului. Dacă primarul sau, după caz, viceprimarul nu emite dispoziția de convocare a consiliului local cu ordinea de zi propusă în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea solicitării, ședința se convoacă de un grup de cel puțin o treime din consilierii aleși. În înștiințarea privind convocarea în ședință, care se expediază consilierilor, se indică ordinea de zi, data, ora și locul desfășurării ședinței.”;

alineatul (7) se completează cu textul „În cazul absenței secretarului consiliului local, în alte situații decât cele prevăzute la art. 38 alin. (3), consiliul local poate împuternici, exclusiv pentru asigurarea lucrărilor ședinței respective, un alt funcționar public din cadrul primăriei sau unul din consilierii locali din cadrul consiliului respectiv.”.

**7.** La articolul 20 alineatul (2), după primul enunț se introduce textul:

„Dacă, după reexaminarea deciziei, consiliul își menține poziția, secretarul consiliului este obligat să contrasemneze decizia, consemnând într-o opinie separată motivată obiecțiile privind legalitatea acesteia. Opinia se anexează la dosarul deciziei și se include, împreună cu decizia, în Registrul de stat al actelor locale pentru exercitarea controlului administrativ de legalitate. Contrasemnarea deciziei în aceste condiții nu echivalează cu confirmarea legalității acesteia.”.

**8.** La articolul 26 alineatul (1), cuvintele „a consiliului local” se exclud.

**9.** Articolul 29 va avea următorul cuprins:

„Articolul 29. Atribuțiile de bază ale primarului

(1) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele categorii de atribuții de bază:

a) atribuții privind asigurarea executării legislației și a deciziilor consiliului local;

b) atribuții privind relația cu consiliul local;

c) atribuții privind dezvoltarea socio-economică a unității administrativ-teritoriale și protecția mediului;

d) atribuții privind bugetul local și patrimoniul unității administrativ-teritoriale;

e) atribuții privind organizarea activității primăriei și prestarea serviciilor publice de interes local;

f) alte atribuții stabilite prin lege.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. a), primarul:

a) asigură executarea deciziilor consiliului local;

b) constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului;

c) desemnează agentul constatator în condițiile Codului contravențional;

d) exercită atribuțiile de autoritate tutelară conform art. 146 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;

e) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri, care atentează la ordinea și liniștea publică;

f) ia, în comun cu autoritățile centrale de specialitate și cu serviciile publice desconcentrate ale acestora, măsuri de prevenire și diminuare a consecințelor calamităților naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotiilor și epizootiilor și, în acest scop, dispune, cu titlu executoriu, mobilizarea, după caz, a populației, agenților economici și instituțiilor publice din localitate.

(3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b), primarul:

a) propune, în condițiile legii, organigrama și statele primăriei, schema de încadrare a personalului acesteia și le supune aprobării consiliului local;

b) prezintă consiliului local, anual și ori de câte ori este necesar, rapoarte cu privire la situația social-economică a satului (comunei), orașului (municipiului), care se publică pe pagina web oficială și/sau pagina oficială a unității administrativ-teritoriale pe rețelele de socializare;

c) propune consiliului local consultarea populației prin referendum în probleme de interes local deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări.

(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. c), primarul:

a) elaborează, prin consultări publice, și prezintă spre aprobare consiliului local proiectul strategiei de dezvoltare economică și socială a unității administrativ-teritoriale, precum și proiectele programelor de investiții;

b) asigură elaborarea și avizarea, în condițiile legii, a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, o supune procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și o prezintă spre aprobare consiliului local;

c) asigură atragerea, planificarea și gestionarea, în condițiile legii, a mijloacelor financiare destinate proiectelor de dezvoltare de interes local, inclusiv a finanțărilor externe, și informează periodic consiliul local despre implementarea și situația financiară a proiectelor;

d) exercită, în condițiile legii, supravegherea activităților din târguri, piețe, oboare, parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement și ia măsuri operative pentru buna lor funcționare;

e) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat;

f) asigură monitorizarea și controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administrației publice locale participă în calitate de partener public.

(5) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. d), primarul:

a) exercită funcția de administrator al bugetului local al satului (comunei), orașului (municipiului), asigură gestionarea și executarea acestuia și prezintă consiliului local informații și rapoarte privind executarea bugetului local, în condițiile legii;

b) asigură elaborarea proiectului bugetului local pentru anul bugetar următor și a estimărilor pentru următorii doi ani, precum și a raportului anual privind executarea bugetului local, și le prezintă consiliului local spre examinare și aprobare, în termenele și în condițiile stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale și de alte acte normative aplicabile;

c) încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), orașului (municipiului) respectiv;

d) asigură desfășurarea activității de audit intern, inclusiv prin acorduri de cooperare cu alte autorități ale administrației publice locale, precum și contracte de achiziție, încheiate în baza deciziilor consiliului local;

e) răspunde de inventarierea, evidența, integritatea și administrarea bunurilor domeniului public și ale domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competențelor stabilite de lege;

f) asigură ținerea evidenței deținătorilor de terenuri, precum și administrarea impozitelor și taxelor locale, în condițiile legii;

g) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat.

(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), primarul:

a) numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională;

b) stabilește atribuțiile viceprimarului (viceprimarilor);

c) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale;

d) asigură condițiile pentru înregistrarea faptelor și a evenimentelor de stare civilă;

e) contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social și coordonează activitatea de asistență socială privind copiii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, familiile cu mulți copii, persoanele și familiile defavorizate sau aflate în situație de risc social; sprijină activitatea asociațiilor obștești de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului);

f) organizează, în limita resurselor disponibile, studii privind tipurile de servicii sociale necesare comunității, elaborează și propune spre aprobare consiliului local, conform necesităților stabilite, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;

g) asigură instituirea, organizarea și funcționarea echipei multidisciplinare la nivel local;

h) asigură repartizarea fondului locativ și controlul asupra întreținerii și gestionării acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

i) propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală;

j) organizează prestarea serviciilor publice prin intermediul centrelor unificate de prestare a serviciilor publice și prin mijloace electronice și asigură accesul uniform al locuitorilor din toate localitățile componente la aceste servicii;

k) eliberează actele permisive prevăzute de lege;

l) asigură securitatea traficului rutier și pietonal prin organizarea circulației transportului, prin întreținerea drumurilor, podurilor și instalarea semnelor rutiere în raza teritoriului administrat;

m) asigură înregistrarea și evidența troleibuzelor, a ciclomotoarelor, a mașinilor și a utilajelor autopropulsate utilizate la lucrările de construcții sau agricole, care nu se supun înmatriculării, precum și a vehiculelor cu tracțiune animală, în corespundere cu regulamentul-tip aprobat de Guvern;

n) propune, în condițiile legii, spre aprobare consiliului local/municipal zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale, identificate de către unitățile termoenergetice în urma elaborării studiilor de fezabilitate și a avizării pozitive a acestora de către Centrul Național pentru Energie Durabilă. Studiile de fezabilitate iau în considerare documentele de dezvoltare regională și locală, precum și planurile locale integrate privind energia și clima, cu condiția că acestea sunt aprobate de către autoritățile administrației publice locale;

o) în coordonare cu operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, cu operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, cu operatorii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, cu distribuitorul de energie termică, participă la elaborarea și aprobarea proiectelor rețelelor de distribuție a energiei electrice, de distribuție a gazelor naturale, ale rețelelor de apă și de canalizare, ale rețelelor termice, conform documentației de urbanism, după aprobarea de către consiliul local/municipal a zonelor unitare de alimentare cu energie termică;

p) asigură transparența activității primăriei, inclusiv publicarea și actualizarea pe pagina web oficială și/sau pagina oficială de comunicare pe rețele sociale a informațiilor privind bugetul local, achizițiile publice, deciziile adoptate și serviciile prestate, precum și funcționarea mecanismelor de participare civică și examinarea inițiativelor civice, în condițiile legii.

(7) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. f), primarul:

a) reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii;

b) semnează actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege;

c) sprijină colaborarea cu localități din alte țări, contribuie la extinderea cooperării și a legăturilor directe cu acestea;

d) încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acorduri de cooperare cu alte autorități ale administrației publice locale;

e) propune consiliului local inițierea procesului de amalgamare voluntară, conform legii.

(8) Primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită și alte atribuții prevăzute de lege sau încredințate de consiliul local.”.

**10.** La articolul 41 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Consiliul regional se compune din consilieri, aleşi în condiţiile Codului electoral. Numărul de consilieri se stabileşte în funcţie de numărul de locuitori ai regiunii la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor din Registrul de stat al populaţiei, prezentate de Agenţia Servicii Publice, după cum urmează:

| **Numărul de locuitori ai regiunii** | **Numărul de consilieri** |
|---|---|
| până la 300000 | 35 |
| între 300001 - 600000 | 41 |
| mai mult de 600000 | 47 |

”.

**11.** Articolul 43 va avea următorul cuprins:

„Articolul 43. Competențele consiliului regional

(1) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale ale regiunilor, stabilite la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, consiliul regional exercită următoarele categorii de competențe de bază:

a) competențe privind organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale regiunii;

b) competențe privind planificarea strategică și dezvoltarea regiunii;

c) competențe privind pregătirea și implementarea proiectelor și atragerea și gestionarea finanțărilor;

d) competențe privind cooperarea interregională și transfrontalieră și sprijinirea cooperării intercomunitare și a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi;

e) competențe privind administrarea finanțelor și patrimoniului regiunii;

f) competențe privind transparența, controlul și apărarea intereselor regiunii.

(2) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. a), consiliul regional:

a) aprobă regulamentul consiliului regional;

b) alege președintele regiunii din rândul consilierilor regionali și, la propunerea acestuia, vicepreședinții regiunii și îi eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;

c) numește, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu ale secretarului consiliului regional, în condițiile legii;

d) aprobă, la propunerea președintelui regiunii, structura, organigrama și efectivul-limită ale aparatului președintelui regiunii și ale subdiviziunilor subordonate consiliului regional, în condițiile legii;

e) aprobă simbolica regiunii;

f) audiază rapoartele președintelui regiunii privind exercitarea atribuțiilor și realizarea deciziilor consiliului regional.

(3) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. b), consiliul regional:

a) aprobă strategia de dezvoltare a regiunii, elaborată cu participarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și în corelare cu documentele de politici naționale;

b) aprobă portofoliul proiectelor de interes regional și intercomunitar și planul anual de activitate al regiunii și monitorizează realizarea acestora;

c) aprobă cadrul de colectare și analiză a datelor necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii și audiază rapoartele privind rezultatele proiectelor și activității administrației regionale;

d) aprobă măsuri și inițiative de facilitare a dezvoltării economice regionale, inclusiv privind promovarea investițiilor, dezvoltarea infrastructurii de afaceri, susținerea digitalizării și a inițiativelor antreprenoriale, în limitele competențelor regiunii;

e) aprobă programe și proiecte de promovare a potențialului turistic al regiunii și de sprijinire a cooperării în domeniul turismului.

(4) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. c), consiliul regional:

a) decide asupra participării regiunii la pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și intercomunitar;

b) aprobă acordurile încheiate cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și cu alți parteneri pentru pregătirea și implementarea proiectelor, inclusiv în ceea ce privește repartizarea sarcinilor, resurselor și responsabilităților;

c) decide asupra participării regiunii la programe și proiecte finanțate din surse naționale, externe și din programe și instrumente de finanțare ale Uniunii Europene și asupra cofinanțării acestora, în condițiile legii.

(5) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. d), consiliul regional:

a) decide asupra cooperării interregionale și transfrontaliere, în condițiile legii;

b) aprobă, în condițiile legii, participarea la constituirea unei grupări europene de cooperare teritorială sau aderarea la aceasta și desemnează persoana mandatată să semneze convenția și statutul;

c) stabilește cadrul pentru acordarea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a asistenței tehnice, metodologice și de management de proiect pentru pregătirea și implementarea proiectelor acestora;

d) aprobă măsurile de sprijinire, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a cooperării intercomunitare, inclusiv pentru organizarea în comun a serviciilor publice locale și realizarea proiectelor de interes comun.

(6) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. e), consiliul regional:

a) aprobă decizia bugetară anuală și modificările bugetului regional, audiază raportul semianual privind executarea bugetului și aprobă raportul anual privind executarea acestuia;

b) administrează bunurile din domeniile public și privat ale regiunii și decide, în condițiile legii, asupra actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind aceste bunuri, în limitele necesare exercitării competențelor regiunii.

(7) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. f), consiliul regional:

a) asigură transparența activității sale și participarea cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii;

b) audiază rezultatele auditurilor publice externe și recomandările Curții de Conturi și decide, în condițiile legii, asupra organizării auditului intern;

c) desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate;

d) decide, în condițiile legii, înaintarea sesizărilor la Curtea Constituțională.

(8) Consiliul regional nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective.”.

**12.** Articolul 51 va avea următorul cuprins:

„Articolul 51. Aparatul președintelui regiunii

(1) Aparatul președintelui regiunii se organizează și funcționează în baza regulamentului aprobat de consiliul regional și asigură suportul de specialitate necesar exercitării atribuțiilor președintelui regiunii și competențelor autorităților administrației publice ale regiunii.

(2) Aparatul președintelui regiunii are următoarele atribuții de bază:

a) elaborează proiectele de decizii ale consiliului regional și proiectele de dispoziții ale președintelui regiunii;

b) asigură consultarea publică a proiectelor de decizii ale consiliului regional și a proiectelor de dispoziții normative ale președintelui regiunii, precum și informarea publicului cu privire la actele adoptate;

c) asigură procesul participativ de identificare a priorităților de dezvoltare ale regiunii și elaborează proiectul strategiei de dezvoltare a regiunii, portofoliul proiectelor regionale și intercomunitare și planul anual de activitate;

d) pregătește și implementează proiectele de interes regional și intercomunitar încredințate regiunii, în condițiile legii și ale acordurilor încheiate, și asigură managementul tehnic, financiar și contractual aferent;

e) identifică surse de finanțare și pregătește cereri de finanțare, inclusiv în cadrul programelor naționale, externe și ale Uniunii Europene;

f) acordă, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, asistență tehnică, metodologică și de management de proiect pentru pregătirea și implementarea proiectelor acestora;

g) facilitează cooperarea intercomunitară și sprijină pregătirea proiectelor comune și a mecanismelor de organizare în comun a serviciilor publice locale, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi;

h) colectează, analizează și prezintă datele și informațiile necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii și rezultatelor proiectelor;

i) contribuie la elaborarea și executarea bugetului regional și întocmește rapoartele aferente;

j) asistă secretarul consiliului regional în exercitarea atribuțiilor sale;

k) exercită alte atribuții stabilite prin lege și prin regulamentul aparatului președintelui regiunii.

(3) Condițiile de numire, angajare, promovare, evaluare, sancționare și încetare a raporturilor de serviciu sau de muncă ale personalului aparatului președintelui regiunii, precum și drepturile și obligațiile acestuia, se stabilesc în condițiile legislației privind funcția publică și raporturile de muncă.

(4) Președintele regiunii numește, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale funcționarilor publici din aparatul președintelui regiunii, încheie și încetează contractele individuale de muncă ale personalului fără statut de funcționar public și stabilește atribuțiile acestuia.

(5) Personalul aparatului președintelui regiunii și al subdiviziunilor subordonate consiliului regional are statutul stabilit de legislația privind funcția publică și raporturile de muncă, după caz.

(6) Președintele regiunii asigură instruirea și dezvoltarea profesională a personalului aparatului, în raport cu competențele și atribuțiile autorităților administrației publice ale regiunii.”.

**13.** Articolul 52 va avea următorul cuprins:

„Articolul 52. Președintele și vicepreședinții regiunii

(1) Președintele regiunii este autoritatea publică executivă a regiunii și răspunde de buna funcționare a administrației regionale.

(2) Președintele regiunii reprezintă regiunea în raporturile cu Guvernul, cu alte autorități publice centrale și locale, cu persoane fizice și juridice din țară și din străinătate, precum și în instanțele de judecată.

(3) Aparatul președintelui regiunii se subordonează președintelui regiunii.

(4) În exercitarea atribuțiilor sale, președintele regiunii răspunde în fața consiliului regional.

(5) Președintele și vicepreședinții regiunii cad sub incidența Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local și a Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

(6) Vicepreședinții regiunii exercită atribuțiile stabilite de președintele regiunii și poartă răspundere în condițiile legii.”.

**14.** Articolul 53 va avea următorul cuprins:

„Articolul 53. Atribuțiile de bază ale președintelui regiunii

(1) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale ale regiunilor, stabilite la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, președintele regiunii exercită următoarele categorii de atribuții de bază:

a) atribuții privind asigurarea executării legislației și a deciziilor consiliului regional;

b) atribuții privind relația cu consiliul regional;

c) atribuții privind planificarea strategică, dezvoltarea regiunii și implementarea proiectelor;

d) atribuții privind bugetul și patrimoniul regiunii;

e) atribuții privind organizarea și funcționarea aparatului președintelui regiunii;

f) atribuții privind cooperarea și sprijinirea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi;

g) atribuții privind transparența, monitorizarea și raportarea;

h) alte atribuții stabilite prin lege.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. a), președintele regiunii:

a) asigură executarea deciziilor consiliului regional;

b) asigură respectarea Constituției, a legilor și a altor acte normative în activitatea autorităților administrației publice ale regiunii;

c) semnează actele și contractele încheiate în numele regiunii, în condițiile legii și ale deciziilor consiliului regional;

d) asigură executarea hotărârilor Curții de Conturi și a măsurilor dispuse în urma auditului public extern.

(3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b), președintele regiunii:

a) convoacă ședințele consiliului regional, în condițiile prezentei legi;

b) propune consiliului regional proiecte de decizii;

c) prezintă consiliului regional informațiile și rapoartele prevăzute de lege și de deciziile acestuia;

d) asigură pregătirea materialelor necesare examinării chestiunilor înscrise pe ordinea de zi a consiliului regional.

(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. c), președintele regiunii:

a) organizează procesul participativ de identificare a priorităților de dezvoltare ale regiunii și elaborarea proiectului strategiei de dezvoltare a regiunii, a portofoliului proiectelor de interes regional și intercomunitar și a planului anual de activitate și le prezintă consiliului regional spre aprobare;

b) coordonează pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și intercomunitar încredințate regiunii, în condițiile legii și ale acordurilor încheiate;

c) asigură identificarea și atragerea surselor de finanțare pentru proiectele regiunii și participarea regiunii la programe și proiecte finanțate din surse naționale, externe și din programe și instrumente de finanțare ale Uniunii Europene;

d) asigură realizarea măsurilor și inițiativelor aprobate de consiliul regional privind facilitarea dezvoltării economice regionale și promovarea potențialului turistic al regiunii;

e) asigură colectarea și analiza datelor necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii.

(5) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. d), președintele regiunii:

a) asigură elaborarea proiectului bugetului regional, întocmirea rapoartelor privind executarea acestuia și prezentarea lor consiliului regional;

b) exercită funcția de administrator al bugetului regional, în condițiile legislației privind finanțele publice locale;

c) asigură gestionarea resurselor bugetare și administrarea patrimoniului regiunii în limitele legii, ale alocațiilor bugetare și ale deciziilor consiliului regional;

d) încheie, în baza deciziei consiliului regional și în condițiile legii, actele juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile din domeniile public și privat ale regiunii.

(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), președintele regiunii:

a) conduce activitatea aparatului președintelui regiunii;

b) numește, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu sau de muncă ale personalului aparatului președintelui regiunii;

c) stabilește atribuțiile personalului aparatului, în condițiile legii și ale regulamentului aprobat de consiliul regional;

d) asigură instruirea și dezvoltarea profesională a personalului aparatului.

(7) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. f), președintele regiunii:

a) asigură cooperarea regiunii cu alte unități administrativ-teritoriale, precum și cooperarea interregională și transfrontalieră, în condițiile legii;

b) asigură, prin intermediul aparatului președintelui regiunii, acordarea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a asistenței tehnice, metodologice și de management de proiect;

c) facilitează, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, cooperarea intercomunitară, inclusiv pentru pregătirea proiectelor comune și organizarea în comun a serviciilor publice locale;

d) asigură executarea acordurilor de cooperare și a acordurilor privind implementarea proiectelor la care regiunea este parte.

(8) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. g), președintele regiunii:

a) asigură transparența activității administrației regionale și publicarea informațiilor de interes public, în condițiile legii;

b) asigură publicarea informațiilor privind proiectele, sursele de finanțare și rezultatele activității administrației regionale;

c) prezintă anual consiliului regional un raport privind activitatea sa, implementarea proiectelor și realizarea obiectivelor de dezvoltare ale regiunii.

(9) Președintele regiunii exercită și alte atribuții care îi sunt atribuite expres prin lege sau de consiliul regional, în limitele competențelor acestuia.”.

**15.** Denumirea capitolului VII[1] va avea următorul cuprins:

„Capitolul VII[1]

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ A MUNICIPIILOR BĂLȚI ȘI TARACLIA”.

**16.** La articolul 59[1]:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 59[1]. Autoritățile administrației publice ale municipiilor Bălți și Taraclia”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Administrația publică a municipiilor Bălți și Taraclia se realizează de consiliile municipale și de primarii municipiilor respective, precum și de consiliile locale și primarii unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența acestora.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale municipiilor Bălți și Taraclia se reglementează, în mod corespunzător, de prevederile prezentei legi referitoare la autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea.”.

**17.** Articolul 59[2] va avea următorul cuprins:

„Articolul 59[2]. Coordonarea activității autorităților administrației publice ale municipiilor Bălți și Taraclia”;

(1) Consiliile municipale Bălți și Taraclia coordonează activitatea consiliilor unităților administrativ-teritoriale din componența municipiului respectiv în vederea prestării serviciilor publice de interes municipal.

(2) Consiliile municipale Bălți și Taraclia realizează, în mod corespunzător, competențele prevăzute de prezenta lege pentru consiliile locale, precum și de alte acte normative aplicabile.alineatul

(3) Primarii și viceprimarii municipiilor Bălți și Taraclia exercită, în mod corespunzător, atribuțiile prevăzute de prezenta lege pentru primarii unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi.”.

**18.** Articolul 59[3] va avea următorul cuprins:

„Articolul 59[3]. Convocarea consiliilor municipale Bălți și Taraclia

(1) Consiliile municipale Bălți și Taraclia se întrunesc în ședință ordinară, cu ordinea de zi propusă, o dată la 3 luni, la convocarea primarului municipiului respectiv.

(2) Consiliul municipal se poate întruni în ședință extraordinară în cazul unor probleme de neamânat sau ori de câte ori este necesar, la inițiativa primarului municipiului respectiv sau la cererea scrisă a cel puțin unei treimi din numărul consilierilor aleși.

(3) Un grup de cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși este în drept să convoace de sine stătător ședința consiliului municipal respectiv în cazul în care primarul municipiului:

a) nu a convocat consiliul în ședință ordinară în decurs de 15 zile după expirarea termenului de convocare; sau

b) refuză ori se află în imposibilitate de a convoca consiliul în ședință extraordinară la cererea consilierilor, conform alin. (2).

(4) Consiliul municipal alege, prin vot deschis, cu votul majorității consilierilor prezenți, pentru durata unei ședințe, un președinte care o prezidează. Președintele ședinței este asistat de secretarul consiliului municipal.”.

**19.** Denumirea capitolului VIII va avea următorul cuprins:

„Capitolul VIII
SECRETARUL CONSILIULUI REGIONAL. SECRETARUL CONSILIULUI MUNICIPAL CHIȘINĂU. SECRETARII CONSILIILOR MUNICIPALE BĂLȚI ȘI TARACLIA”.

**20.** La articolul 60:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 60. Statutul secretarului consiliului regional, al secretarului Consiliului municipal Chișinău și al secretarilor consiliilor municipale Bălți și Taraclia”;

la alineatul (1), textul „Secretarul consiliului raional, secretarul Consiliului municipal Chișinău și secretarul Consiliului municipal Bălți” se substituie cu textul „Secretarul consiliului regional, secretarul Consiliului municipal Chișinău, secretarul Consiliului municipal Bălți și secretarul Consiliului municipal Taraclia”;

la alineatul (3):

în primul enunț, textul „consiliului raional, a Consiliului municipal Chișinău sau, după caz, a Consiliului municipal Bălți” se substituie cu textul „consiliului regional, a Consiliului municipal Chișinău, a Consiliului municipal Bălți sau, după caz, a Consiliului municipal Taraclia”;

în enunțul al doilea, textul „președintele raionului, primarul general al municipiului Chișinău sau, după caz, primarul municipiului Bălți” se substituie cu textul „președintele regiunii, primarul general al municipiului Chișinău, primarul municipiului Bălți sau, după caz, primarul municipiului Taraclia”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Secretarul consiliului regional, secretarul Consiliului municipal Chișinău, secretarul Consiliului municipal Bălți și secretarul Consiliului municipal Taraclia sunt, concomitent, și secretari ai regiunii sau ai municipiului respectiv.”;

la alineatul (5), textul „Secretarului consiliului raional, secretarului Consiliului municipal Chișinău și secretarului Consiliului municipal Bălți” se substituie cu textul „Secretarului consiliului regional, secretarului Consiliului municipal Chișinău, secretarului Consiliului municipal Bălți și secretarului Consiliului municipal Taraclia”.

**21.** La articolul 73, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Serviciile publice locale și municipale se instituie, respectiv, de către consiliul local și consiliul municipal, la propunerea primarului sau, după caz, a primarului general, în domeniile proprii de activitate ale unităților administrativ-teritoriale respective, în limitele mijloacelor financiare disponibile.”.

**22.** La articolul 81 alineatul (6), cuvintele „structurile reprezentative ale autorităților publice locale” se substituie cu textul „autoritățile administrației publice locale și/sau, după caz, asociațiile reprezentative ale acestora”.

**Art. III.** – Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 318-321, art. 562), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

**1.** La articolul 12 alineatul (3), cifrele „30” se substituie cu cifrele „60”.

**2.** Articolul 16 se completează cu alineatul ($1^1$) cu următorul cuprins:

„($1^1$) De stimulentele financiare de la fondul de amalgamare voluntară prevăzut la alin. (1) și alin. (2) beneficiază unitățile administrativ-teritoriale care au aprobat deciziile privind amalgamarea voluntară până la 31 august 2026.”.

**3.** Articolul 17 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Pentru unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar în baza deciziilor privind amalgamarea voluntară adoptate până la 31 august 2026, transferul cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii în UAT amalgamate prevăzut la art. 16 alin. (2) lit. b) se acordă în baza cererii de finanțare aprobate prin decizia consiliului local al unității administrativ-teritoriale desemnate drept centru administrativ al unității administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară, în temeiul procesului-verbal al grupului de lucru comun.”.

**Art. IV.** – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data stabilită pentru desfășurarea primului tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027, cu excepția art. III, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) De la data abrogării Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și a Legii nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, trimiterile din Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale la aceste acte normative, precum și la modificarea acestora, se consideră, după caz, trimiteri la Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și la modificarea anexelor acesteia.

(3) Până la 31 decembrie 2027 inclusiv, autoritățile administrației publice locale ale municipiilor Chișinău și Bălți continuă să exercite atribuțiile în domeniul educației și să își păstreze calitatea de fondator al instituțiilor publice de învățământ primar, gimnazial, liceal și special, în condițiile prevăzute la art. VIII alin. (26) din Legea nr. 200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma „Restart în educație”).

(4) Guvernul, până la data intrării în vigoare prevăzută la alin. (1), va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare punerii în aplicare a acesteia.

**NOTA DE FUNDAMENTARE**
**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative**
(ajustarea cadrului normativ privind administrația publică locală în contextul reformei administrativ-teritoriale)

| **1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ** |
|---|
| Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ privind administrația publică locală în contextul reformei administrativ-teritoriale) a fost elaborat de Cancelaria de Stat în cadrul pregătirii pachetului legislativ aferent reformei administrației publice locale.<br>Proiectul cuprinde modificări ale Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală și ale Legii nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale. El este corelat cu proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, promovat în cadrul aceleiași reforme, și ține cont de modificările intervenite în legislația sectorială, inclusiv în domeniul educației. |
| **2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ** |
| 2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ |
| Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea adaptării cadrului general al descentralizării administrative și al administrației publice locale la noua organizare administrativ-teritorială preconizată pentru anul 2027, stabilită printr-un proiect de lege distinct. În timp ce proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova stabilește categoriile, nivelurile și componența unităților administrativ-teritoriale, prezentul proiect reglementează domeniile proprii de activitate, competențele autorităților administrației publice locale, organizarea administrației regionale și anumite mecanisme de funcționare și cooperare.<br>Proiectul contribuie la realizarea Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, a Programului de implementare pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023, și a Foii de parcurs privind reforma administrației publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2025. Documentele menționate prevăd consolidarea capacității administrației publice locale, reorganizarea nivelului al doilea, clarificarea repartizării competențelor și îmbunătățirea prestării serviciilor publice.<br>Prezentul proiect constituie o componentă a pachetului legislativ de bază pentru adaptarea cadrului general al descentralizării administrative și al administrației publice locale la noua organizare administrativ-teritorială. Cadrul normativ sectorial și legislația privind finanțele publice locale urmează să fie revizuite și ajustate etapizat, în corelare cu calendarul reformei, astfel încât atribuțiile, resursele și mecanismele de finanțare ale autorităților competente să fie reglementate corespunzător. |

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Actualul cadru al administrației publice locale este construit în jurul unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și al raioanelor, ca unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, alături de municipiile cu statut corespunzător și de unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, cu regim juridic special. Proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova prevede consolidarea unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și reorganizarea nivelului al doilea în trei regiuni (Centru, Nord și Sud) și municipiul Taraclia, cu menținerea statutului distinct al municipiilor Chișinău și Bălți. Schimbarea structurii teritoriale impune adaptarea nu doar a denumirilor autorităților, ci și a competențelor și organizării acestora.

Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă reflectă un model în care actualele raioane exercită atribuții de administrare a instituțiilor, a infrastructurii și a serviciilor de interes raional. Între timp, reformele sectoriale au modificat substanțial repartizarea acestor responsabilități. Începând cu anul 2024, atribuțiile raionale în domeniul asistenței sociale sunt exercitate de agențiile teritoriale de asistență socială. În sănătate, Ministerul Sănătății a preluat calitatea de fondator pentru spitalele raionale, în condițiile legislației sectoriale. Legea nr. 200/2026 (reforma „Restart în educație”) prevede reorganizarea administrării învățământului prin agenții teritoriale de specialitate, cu termene de aplicare și regimuri tranzitorii distincte.

În consecință, menținerea la nivelul noilor regiuni a întregului ansamblu de direcții, instituții și servicii existente în administrația raională nu ar corespunde funcțiilor care justifică reorganizarea nivelului al doilea. Modelul propus urmărește separarea responsabilităților de prestare și administrare a serviciilor publice de proximitate de cele de planificare a dezvoltării și realizare a proiectelor de interes regional. Regiunile nu sunt concepute ca un nou centru de prestare a serviciilor sectoriale către cetățeni și nici ca o verigă ierarhică suplimentară între primării și autoritățile administrației publice centrale.

Această delimitare are și o justificare practică. Instituțiile de interes local, precum bibliotecile, școlile de arte și centrele de tineret, trebuie să continue să funcționeze în localitățile în care se află și să rămână accesibile beneficiarilor. Reorganizarea nivelului al doilea nu presupune mutarea acestor instituții la sediile autorităților regionale și nici atribuirea către regiuni a funcțiilor de administrare a serviciilor locale. Tot astfel, accesul la serviciile de arhivă, de urbanism ori la alte servicii specializate trebuie organizat în teritoriu, în condițiile stabilite de legislația sectorială. Pentru serviciile afectate de transferul responsabilităților, se urmărește păstrarea accesului beneficiarilor în localitățile în care funcționează, prin autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, structurile teritoriale ale administrației publice centrale sau prestatorii competenți, după caz. Transferurile concrete de instituții, patrimoniu, personal și finanțare necesită reglementări și măsuri distincte; ele nu se realizează automat prin prezentul proiect. Prezentul proiect stabilește pentru autoritățile regionale domenii proprii de activitate privind dezvoltarea regională și economică, pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și

intercomunitar, promovarea turismului și cooperarea, precum și sprijinirea, la solicitare, a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.

La nivelul întâi, consolidarea administrativ-teritorială presupune exercitarea responsabilităților locale pentru teritorii care pot cuprinde mai multe localități componente. De aceea, este necesară o reglementare clară a domeniilor privind dezvoltarea locală, atragerea investițiilor, administrarea patrimoniului, infrastructura și serviciile publice. Delimitarea trebuie să respecte competența generală a autorităților administrației publice locale și principiul potrivit căruia autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi nu se subordonează autorităților regionale.

În municipiile Chișinău, Bălți și Taraclia, care au statut de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, delimitarea competențelor prezintă unele particularități. Autoritățile municipale exercită competențele aferente domeniilor proprii de activitate ale nivelului întâi pe teritoriul municipiului care nu este inclus în teritoriul unei unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi distincte. În unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiilor, competențele respective revin autorităților administrației publice locale ale acestora. Competențele municipale aferente nivelului al doilea se exercită pentru întregul teritoriu municipal.

Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală conține enumerări ample, completate succesiv, ale competențelor consiliilor locale și ale atribuțiilor primarilor, precum și dispoziții referitoare la consiliile raionale, președinții raioanelor și aparatele acestora. Fără revizuirea acestei legi ar apărea neconcordanțe între domeniile proprii de activitate stabilite de Legea nr. 435/2006 și atribuțiile autorităților care trebuie să le exercite în noua organizare administrativ-teritorială.

Proiectul de lege urmărește, de asemenea, soluționarea unor probleme semnalate de reprezentanții administrației publice locale, pentru prevenirea blocajelor instituționale. Intervențiile propuse vizează, în special, convocarea consiliului local în cazul neexecutării unei solicitări legale de convocare; asigurarea lucrărilor unei ședințe în absența secretarului; clarificarea contrasemnării unei decizii față de care secretarul menține obiecții de legalitate. Aceste intervenții vizează funcționarea efectivă a autorităților și exercitarea autonomiei locale, nu numai actualizarea terminologică a legii.

O problemă distinctă privește utilizarea stimulentelor financiare pentru amalgamarea voluntară. Pregătirea proiectelor de investiții presupune timp pentru elaborarea documentației tehnice și aprobarea cererilor de finanțare. În acest scop, este necesar un mecanism prin care transferul destinat dezvoltării infrastructurii să poată fi solicitat și, în condițiile legii, acordat înainte de constituirea noilor unități administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară.

Fără corelarea legilor-cadru, trecerea la noua organizare administrativ-teritorială la alegerile locale generale din 2027 ar putea genera incertitudine cu privire la titularii competențelor, funcționarea administrației regionale și responsabilitatea pentru serviciile publice. Proiectul stabilește cadrul general necesar, urmând ca transferurile sectoriale și ajustarea sistemului finanțelor publice locale să fie reglementate prin acte normative complementare, coordonate cu calendarul reformei.

**3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului constă în crearea cadrului juridic pentru exercitarea competențelor autorităților administrației publice locale în noua organizare administrativ-teritorială. În acest scop sunt delimitate domeniile proprii de activitate, sistematizate atribuțiile autorităților deliberative și executive și stabilit profilul funcțional al administrației regionale. Soluțiile propuse urmăresc respectarea autonomiei locale, a descentralizării și a subsidiarității, precum și absența raporturilor de subordonare între autoritățile administrației publice locale de niveluri diferite.

**Modificările Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă (art. I)**

Articolul 4 este expus într-o nouă redacție și distinge domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, ale regiunilor și ale municipiilor Chișinău, Bălți și Taraclia în calitate de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea. Delimitarea ține cont de natura și de scara responsabilităților publice, fără a înlătura atribuțiile stabilite prin legi speciale.

Pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, modificările propuse la art. 4 alin. (1) urmăresc, în principal, actualizarea, sistematizarea și clarificarea domeniilor proprii de activitate. Noua redactare evidențiază mai clar responsabilitățile privind dezvoltarea economică locală, atragerea finanțărilor, administrarea patrimoniului, infrastructura și serviciile publice, precum și cele din domeniile educației, culturii și asistenței sociale. Totodată, proiectul prevede expres organizarea accesului populației și al mediului de afaceri la serviciile publice, inclusiv prin centre unificate de prestare a serviciilor publice (CUPS) și prin mijloace electronice. Sunt evidențiate distinct și responsabilitățile privind transparența activității autorităților locale și participarea cetățenilor la procesul decizional.

Pentru autoritățile administrației publice locale ale regiunilor, proiectul stabilește un mandat distinct de cel al actualelor raioane. Domeniile proprii de activitate se concentrează asupra planificării strategice, colectării și analizei datelor de dezvoltare, atragerii finanțărilor, pregătirii și implementării proiectelor regionale și intercomunitare, facilitării dezvoltării economice și promovării turismului. Sunt prevăzute cooperarea interregională și transfrontalieră, precum și sprijinul tehnic, metodologic și de management de proiect acordat autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, la solicitarea acestora.

Acest mandat răspunde unei necesități pe care organizarea raională actuală o acoperă neuniform: pregătirea unor investiții care deservesc mai multe comunități și presupun studii, acorduri între beneficiari, cofinanțare și capacitate de management. Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi stabilesc prioritățile comunităților, iar autoritățile regionale pot facilita identificarea intereselor comune și transformarea acestora în proiecte eligibile pentru finanțare. Strategia regiunii și portofoliul de proiecte sunt aprobate de consiliul regional, cu participarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, potrivit dispozițiilor proiectului.

Pregătirea sau implementarea de către regiune a unui proiect de investiții nu trebuie confundată cu organizarea și prestarea serviciului public realizat prin acea

investiție. Autoritatea regională poate avea calitatea de partener ori de beneficiar al unui proiect și poate îndeplini obligațiile contractuale asumate. Administrarea ulterioară a infrastructurii și prestarea serviciului revin însă autorității sau operatorului competent, potrivit legislației sectoriale și acordurilor aplicabile. Proiectul nu atribuie regiunilor o competență generală de administrare a instituțiilor și serviciilor publice locale aflate în prezent în responsabilitatea raioanelor.

Asistența acordată primăriilor are caracter de sprijin, nu de control ierarhic. Proiectul prevede expres că aceasta se acordă la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi. În cazul proiectelor realizate în cooperare, acordurile dintre participanți trebuie să stabilească sarcinile, resursele și responsabilitățile fiecăruia. Regiunea nu substituie consiliul local în adoptarea deciziilor de competența acestuia și nu devine, prin simpla participare la un proiect, autoritatea care administrează serviciul local.

Pentru municipiile Chișinău, Bălți și Taraclia sunt prevăzute domenii proprii de activitate corespunzătoare statutului de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea. Acestea privesc, între altele, patrimoniul, obiectivele și infrastructura de interes municipal, transportul între unitățile administrativ-teritoriale și localitățile componente, amenajarea teritoriului, dezvoltarea economică și socială, instituțiile de cultură, turism și sport, precum și serviciile de bibliotecă.

Art. 4 alin. (4) delimitează exercitarea competențelor de nivelul întâi în cadrul municipiilor Chișinău, Bălți și Taraclia. Autoritățile municipale exercită aceste competențe pe teritoriul care nu este inclus într-o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi distinctă. În unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiilor, competențele respective sunt exercitate de autoritățile administrației publice locale ale acestora. Competențele proprii municipiilor în calitate de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea se exercită pentru întregul teritoriu municipal.

Art. 4 alin. (5) păstrează principiul competenței generale a autorităților administrației publice locale de ambele niveluri. Acestea dispun, în limitele legii, de libertate de acțiune în problemele de interes local care nu sunt excluse din competența lor și nu sunt atribuite altei autorități. Regula se aplică împreună cu delimitarea domeniilor proprii și cu legislația sectorială.

Pentru unitatea teritorială autonomă Găgăuzia se menține regimul juridic special stabilit prin Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri). Proiectul prevede exercitarea, în mod corespunzător, a competențelor aferente domeniilor proprii de activitate stabilite pentru municipiile de nivelul al doilea. În domeniul educației sunt păstrate expres responsabilitățile privind întreținerea instituțiilor de învățământ indicate la art. 4 alin. (6), în corelare cu reforma „Restart în educație”. Proiectul nu modifică statutul special al autonomiei.

Art. 8 alin. (1) din Legea nr. 435/2006 este reformulat pentru a consacra obligația consultării autorităților locale direct vizate și a asociațiilor reprezentative ale acestora, în timp util și într-o manieră adecvată, în procesul elaborării, modificării și adoptării actelor normative și documentelor de politici cu impact direct asupra administrației locale. Art. 9 alin. (2) actualizează componența și organizarea Comisiei

paritare pentru descentralizare, iar art. 13 alin. (4) este corelat terminologic cu nivelul regional.

**Modificările Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală (art. II)**

Proiectul înlocuiește terminologia referitoare la raioane și consiliile raionale cu cea privind regiunile, cu excepția denumirilor actelor normative la care se face trimitere până la modificarea acestora. Sunt actualizate definițiile autorităților de nivelul al doilea și ale președintelui regiunii. De asemenea, din definiția noțiunii de primar se elimină formularea care îl califică drept autoritate a consiliului local, potrivit naturii sale de autoritate publică locală executivă distinctă. Reglementările privind consultarea autorităților locale și a asociațiilor reprezentative sunt armonizate inclusiv în domeniul atribuirii competențelor și al finanțelor publice locale.

Articolul 14 este expus într-o nouă redacție și regrupează competențele consiliului local în cinci categorii: organizarea internă a autorităților, instituțiilor și întreprinderilor de interes local; dezvoltarea socio-economică și protecția mediului; administrarea patrimoniului; organizarea și gestionarea serviciilor publice; cooperarea națională și internațională. În mod similar, art. 29 sistematizează atribuțiile primarului în funcție de rolul său executiv. Reordonarea înlocuiește enumerările completate succesiv și urmărește coerența dintre domeniile proprii de activitate și atribuțiile autorităților, fără a transforma simpla sistematizare într-o nouă repartizare generală de competențe.

În domeniul organizării interne sunt reglementate, între altele, aprobarea regulamentelor și a structurii primăriei, alegerea viceprimarului, numirea secretarului consiliului, înființarea instituțiilor publice și a întreprinderilor municipale, precum și participarea la societăți comerciale. Este precizată exercitarea, în numele unității administrativ-teritoriale, a drepturilor și obligațiilor aferente calității de acționar sau asociat și a celor ce decurg din calitatea de fondator al întreprinderilor municipale. Sunt păstrate instrumentele de audit, control și răspundere în fața consiliului.

În domeniul dezvoltării economico-sociale sunt prevăzute atribuțiile consiliului privind bugetul, impozitele și taxele locale, strategia de dezvoltare, investițiile, cofinanțarea proiectelor și activitățile economice. În domeniul patrimoniului se reglementează deciziile asupra bunurilor din domeniile public și privat, terenurilor, documentațiilor de urbanism și lucrărilor de infrastructură locală. Referirea la atribuirea terenurilor are caracter general, aplicându-se împreună cu legislația funciară și cu reglementările speciale pentru anumite destinații ale terenurilor.

În materia serviciilor publice sunt sistematizate atribuțiile privind serviciile de gospodărie comunală, normele și tarifele de competență locală, curățenia, accesul la serviciile publice prin centre unificate și mijloace electronice, cultura și sportul, bibliotecile, măsurile de protecție și asistență socială și serviciile locale de salvatori și pompieri. Este prevăzută expres asigurarea unor spații corespunzătoare pentru profesioniștii din domeniul asistenței sociale, în concordanță cu responsabilitățile existente în legislația specială și cu propunerile formulate de autoritatea centrală de resort.

Dispozițiile privind cooperarea stabilesc dreptul consiliului de a decide asocierea cu alte autorități locale, constituirea sau aderarea la asociații de dezvoltare intercomunitară, constituirea operatorilor regionali de servicii publice, crearea grupurilor de acțiune locală și colaborarea transfrontalieră. Este prevăzută și cooperarea dintre autoritățile locale, direct sau prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, pentru organizarea în comun a unor activități precum auditul intern, contabilitatea, achizițiile publice, urbanismul, cadastrul, relațiile funciare și perceperea fiscală. Reglementarea are caracter general și se aplică în condițiile legislației sectoriale, fără a fi limitată la un singur serviciu public sau program de investiții.

Articolul 29 este reformulat integral și grupează atribuțiile primarului în funcție de rolul executiv al acestuia: asigurarea executării legislației și deciziilor consiliului; relația cu consiliul local; dezvoltarea socio-economică și protecția mediului; bugetul și patrimoniul; conducerea primăriei și organizarea serviciilor de interes local; precum și alte atribuții stabilite prin lege. Sunt precizate responsabilitățile privind pregătirea și gestionarea proiectelor de dezvoltare, evidența bunurilor și a deținătorilor de terenuri, administrarea impozitelor și taxelor locale în limitele legislației, organizarea centrelor unificate, utilizarea mijloacelor electronice și accesul uniform al locuitorilor tuturor localităților componente. Atribuțiile privind reprezentarea colectivității locale și încheierea acordurilor de cooperare sunt păstrate în cadrul categoriei referitoare la alte atribuții. Proiectul nu instituie o regulă generală nouă de reprezentare de drept a unității administrativ-teritoriale în organele tuturor asociațiilor sau operatorilor de servicii publice.

Pentru îmbunătățirea funcționării consiliului local se modifică art. 16 privind convocarea ședințelor în cazul în care primarul sau viceprimarul nu emite dispoziția de convocare în termenul legal. Este reglementată posibilitatea împuternicirii unui funcționar public sau consilier local pentru asigurarea exclusivă a lucrărilor unei anumite ședințe atunci când secretarul lipsește în alte situații decât cele prevăzute de lege. Prin completarea art. 20 alin. (2), dacă după reexaminarea deciziei consiliul își menține poziția, secretarul este obligat să contrasemneze decizia, consemnând obiecțiile de legalitate într-o opinie separată motivată, care se anexează la dosar și se include împreună cu decizia în Registrul de stat al actelor locale. Contrasemnarea în această procedură nu echivalează cu confirmarea legalității și nu exclude controlul administrativ de legalitate. Aceste intervenții legislative au fost determinate de anumite situații aduse la cunoștința comisiilor permanente ale Parlamentului și a Cancelariei de Stat, fiind solicitate soluții pentru depășirea acestor blocaje pe viitor.

Proiectul reglementează numărul consilierilor regionali în funcție de populația regiunii, competențele consiliului regional, organizarea și atribuțiile aparatului președintelui regiunii și atribuțiile președintelui. Consiliul regional aprobă strategia, portofoliul proiectelor de interes regional și intercomunitar, deciziile privind participarea la programe de finanțare, cooperarea, bugetul și patrimoniul regiunii. Președintele regiunii organizează executarea deciziilor consiliului, conduce aparatul și coordonează pregătirea și implementarea proiectelor. Prin această delimitare,

autoritățile regionale sunt orientate spre dezvoltare și cooperare, nu spre reproducerea direcțiilor raionale care administrează servicii publice sectoriale.

Aparatul președintelui regiunii este conceput ca structură de specialitate pentru analiză, planificare, atragerea finanțărilor și managementul proiectelor, precum și pentru sprijinirea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi. Dimensiunea efectivă a aparatului și resursele aferente vor fi stabilite în condițiile legislației aplicabile și ale bugetelor aprobate. Proiectul nu prevede constituirea la nivel regional a unor structuri care să dubleze automat serviciile desconcentrate ale administrației publice centrale ori aparatele primăriilor.

Sunt adaptate dispozițiile privind administrația municipiilor Bălți și Taraclia, ședințele și competențele consiliilor municipale, secretarii consiliilor regionale și municipale, precum și organizarea serviciilor publice locale și municipale. Aceste corelări permit aplicarea cadrului legal general în municipiile cu statut de nivelul al doilea, ținând cont de particularitățile structurii lor teritoriale și ale organizării instituționale.

**Modificările Legii nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară (art. III)**

Art. 12 alin. (3) este modificat prin extinderea de la 30 la 60 de zile a termenului pentru înregistrarea unității administrativ-teritoriale amalgamate în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor. Termenul suplimentar urmărește să permită efectuarea corespunzătoare a operațiunilor de transmitere a activelor și suficient timp pentru consolidarea bugetelor în contextul amalgamării, fără modificarea mecanismului de constituire stabilit de lege.

Prin completarea art. 16 se precizează că stimulentele financiare prevăzute la art. 16 din Legea nr. 225/2023 sunt destinate unităților administrativ-teritoriale care au adoptat deciziile privind amalgamarea voluntară **până la 31 august 2026**.

Completarea art. 17 reglementează procedura de solicitare a transferului cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii, în cazul unităților administrativ-teritoriale participante la amalgamarea voluntară care au adoptat deciziile până la 31 august 2026. Cererea de finanțare se aprobă prin decizia consiliului local al unității administrativ-teritoriale desemnate drept centru administrativ al unității administrativ-teritoriale rezultate, în temeiul procesului-verbal al grupului de lucru comun. Soluția permite pregătirea și, în condițiile mecanismelor bugetare aplicabile, acordarea transferului înainte de constituirea noilor autorități, fără introducerea unui stimulent financiar nou sau majorarea cuantumului stabilit prin Legea nr. 225/2023.

**Dispozițiile finale și tranzitorii (art. IV)**

Proiectul prevede intrarea în vigoare la data stabilită pentru primul tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027, când devine aplicabilă noua organizare administrativ-teritorială. **Art. III intră însă în vigoare la data publicării** în Monitorul Oficial, pentru ca dispozițiile privind stimulentele aferente amalgamării voluntare să poată produce efecte în etapa pregătitoare, anterior alegerilor și respectiv formării de drept a unității administrativ-teritoriale amalgamate. Intrarea în vigoare diferențiată este necesară pentru a nu amâna aplicarea mecanismelor financiare până la constituirea noilor autorități.

Art. IV reglementează, de asemenea, interpretarea trimiterilor din Legea nr. 225/2023 la Legile nr. 764/2001 și nr. 741/1996 de la data abrogării acestora, astfel încât referințele să poată fi raportate la noua Lege privind organizarea administrativ-teritorială și la anexele sale. În corelare cu Legea nr. 200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma „Restart în educație”), autoritățile municipiilor Chișinău și Bălți continuă, până la 31 decembrie 2027 inclusiv, să exercite atribuțiile în domeniul educației și să își păstreze calitatea de fondator al instituțiilor de învățământ indicate de norma tranzitorie. Guvernul urmează să aducă actele sale normative în concordanță cu legea și să pregătească reglementările necesare punerii acesteia în aplicare înainte de data generală a intrării în vigoare.

Prin ansamblul soluțiilor propuse, proiectul stabilește un cadru general coerent pentru exercitarea atribuțiilor autorităților locale și regionale în noua organizare administrativ-teritorială.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

La elaborarea soluțiilor legislative au fost luate în considerare, în principal, menținerea cadrului normativ actual până după reorganizarea teritorială, limitarea intervenției la modificări terminologice și promovarea unor corelări succesive, dispersate în legislația sectorială, fără revizuirea unitară a legilor-cadru.

Menținerea neschimbată a Legilor nr. 435/2006 și nr. 436/2006 nu ar permite aplicarea coerentă a noului model de organizare a administrației publice locale de nivelul al doilea, deoarece domeniile și atribuțiile actualelor raioane sunt diferite de cele prevăzute pentru regiuni. Ar persista incertitudini privind titularii competențelor, organizarea autorităților regionale și raporturile lor cu primăriile.

Modificarea exclusiv terminologică a cuvintelor „raion” și „raional” nu ar soluționa această problemă. Ea ar menține în noua administrație regională competențe concepute pentru o altă organizare și pentru un alt profil instituțional. În mod similar, păstrarea neschimbată a articolelor referitoare la consiliul local și primar ar reduce coerența dintre domeniile proprii de activitate și atribuțiile concrete ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.

O altă variantă ar fi fost menținerea în subordinea noilor autorități regionale a instituțiilor și serviciilor administrate de actualele raioane. Aceasta ar fi conservat structuri și responsabilități concepute pentru administrarea de proximitate, deși sediile regiunilor vor deservi teritorii mai extinse. Pentru cetățeni, asemenea soluție ar putea crea o distanță administrativă suplimentară între prestatorul serviciului și autoritatea care decide asupra funcționării și finanțării lui. Modelul reținut separă funcțiile de dezvoltare regională de administrarea serviciilor locale, urmând ca atribuțiile sectoriale care nu aparțin noului mandat regional să fie atribuite autorităților competente prin reglementări distincte.

O reglementare dispersată, realizată numai prin acte normative sectoriale, ar putea conduce la soluții neuniforme, suprapuneri de competențe și întârzieri în pregătirea alegerilor din 2027. A fost preferată modificarea coordonată a celor două legi-cadru, concomitent cu ajustările punctuale ale Legii nr. 225/2023. Această opțiune nu exclude modificările sectoriale ulterioare, care rămân necesare și vor fi

promovate prin proiecte de acte normative separate, ci asigură cadrul instituțional general în care ele vor fi promovate.

## 4. Analiza impactului de reglementare

### 4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul are impact direct asupra cadrului instituțional al administrației publice locale. La nivelul întâi, sistematizarea domeniilor și atribuțiilor urmărește să faciliteze exercitarea competențelor de către autoritățile noilor unități administrativ-teritoriale, inclusiv printr-o mai bună delimitare între deciziile consiliului local și atribuțiile executive ale primarului. Mecanismele de cooperare intercomunitară și cele de organizare în comun a anumitor activități administrative creează posibilitatea utilizării expertizei și resurselor în interesul mai multor comunități.

Pentru administrația regională, proiectul stabilește organizarea consiliului regional, a președintelui regiunii și a aparatului acestuia. Competențele sunt orientate spre planificarea dezvoltării, pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și intercomunitar, cooperare și sprijinirea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi. Nu este prevăzută preluarea generală, de către autoritățile regionale, a atribuțiilor actualelor raioane privind administrarea instituțiilor și prestarea serviciilor publice sectoriale.

Reorganizarea instituțiilor și a serviciilor care nu intră în mandatul regional va fi realizată potrivit legislației aplicabile fiecărui domeniu. Responsabilitățile din domeniul asistenței sociale au fost deja redistribuite în cadrul reformei sectoriale, iar în sănătate au intervenit schimbări ale calității de fondator pentru instituțiile spitalicești vizate. În educație, Legea nr. 200/2026 stabilește cadrul și calendarul propriu al tranziției. Pentru alte instituții de interes local, cum sunt bibliotecile, muzeele, școlile de arte, centrele de tineret și taberele de odihnă, transferul către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi constituie o direcție a reformei, dar titularii, condițiile și momentul transferului vor trebui reglementate și aplicate separat. În același sens, preluarea unor atribuții de specialitate de către autoritățile administrației publice centrale sau de structurile lor teritoriale trebuie însoțită de organizarea accesului în localități.

În municipiile Chișinău, Bălți și Taraclia, delimitarea teritorială a competențelor de nivelul întâi urmărește evitarea suprapunerii acestora între autoritățile municipale și autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiilor. Sunt adaptate și dispozițiile privind consiliile municipale, primarii și secretarii, în condițiile regimurilor juridice aplicabile.

Consolidarea mecanismelor de consultare și transparență poate îmbunătăți calitatea deciziilor autorităților centrale care afectează administrația locală. Procedura de reexaminare și contrasemnare a deciziilor consiliului local urmărește să permită continuarea activității instituționale, fără înlăturarea controlului administrativ de legalitate.

Extinderea accesului prin centre unificate și mijloace electronice presupune, în etapa de implementare, organizarea concretă a punctelor de prestare și integrarea serviciilor și sistemelor informatice. Proiectul stabilește competențe și obligații ale

autorităților, dar nu dispune prin el însuși înființarea automată a unui număr determinat de centre. Efectele organizatorice vor depinde de structurile, resursele și deciziile adoptate potrivit legii.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impactul financiar al proiectului trebuie examinat prin distincția dintre efectele directe ale normelor propuse și costurile mai ample ale reorganizării administrativ-teritoriale. Prezentul proiect stabilește competențele și organizarea autorităților regionale, sistematizează atribuțiile autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și ajustează mecanismele de amalgamare voluntară. El nu modifică formula generală de repartizare a veniturilor bugetelor locale și nu stabilește cuantumul bugetelor viitoarelor regiuni.

Dimensionarea viitoarelor aparate și bugete regionale urmează să corespundă mandatului specializat și mai îngust al regiunilor, fără reproducerea structurilor administrative aferente serviciilor care vor fi exercitate de alte autorități. Consiliile regionale, președinții regiunilor și aparatele acestora vor necesita finanțare pentru funcționare, planificare, pregătirea investițiilor și implementarea proiectelor. Modul concret de finanțare și resursele aferente vor fi stabilite prin ajustarea legislației privind finanțele publice locale și prin deciziile bugetare corespunzătoare.

În cazul autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, modificările privind planificarea, cooperarea, digitalizarea și centrele unificate pot genera necesități de instruire, dotare și adaptare a procedurilor, dar pot permite totodată utilizarea în comun a expertizei și organizarea mai eficientă a unor servicii. Cheltuielile efective vor fi stabilite în procesul de implementare, ținând cont de capacitatea financiară, de finanțările disponibile și de mecanismele sectoriale aplicabile. Suplimentar, mai mulți parteneri de dezvoltare au mobilizat resurse pentru susținerea autorităților administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale amalgamate să pregătească spațiile și să procure echipamentele necesare pentru deschiderea CUPS.

Modificările aduse Legii nr. 225/2023 nu introduc categorii noi de stimulente financiare și nu majorează prin ele însele cuantumurile prevăzute de legislația în vigoare. Ele creează o procedură de solicitare a transferului pentru dezvoltarea infrastructurii înainte de constituirea de drept a unităților administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară pentru a permite pregătirea și implementarea cât mai operativă a proiectelor de investiții.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu instituie un nou regim general de licențiere ori autorizare pentru întreprinderi și nu stabilește noi impozite sau taxe în sarcina operatorilor economici. Prin urmare, nu se anticipează costuri generale directe de conformare pentru sectorul privat ca urmare a adoptării proiectului.

Efectele indirecte pot rezulta din clarificarea responsabilităților administrației locale, îmbunătățirea planificării investițiilor, dezvoltarea infrastructurii de interes local și regional, organizarea mai coerentă a serviciilor publice și facilitarea accesului întreprinderilor la serviciile administrative.

Prevederile privind constituirea societăților comerciale, exercitarea drepturilor de asociat sau acționar, întreprinderile municipale, cooperarea și delegarea serviciilor se aplică în condițiile legislației sectoriale, ale legislației privind proprietatea publică, concurența, achizițiile publice și ajutorul de stat, după caz. Proiectul nu instituie derogări generale de la aceste regimuri.

4.4. Impactul social

Scopul social al reformei este creșterea capacității autorităților locale de a răspunde nevoilor populației și de a asigura servicii publice accesibile în toate localitățile componente. Reglementările privind domeniile proprii de activitate și competențele autorităților administrației publice locale urmăresc continuitatea administrării infrastructurii și serviciilor de interes local, precum și o delimitare mai clară a răspunderii instituționale.

Consolidarea unităților administrativ-teritoriale poate accentua, în anumite cazuri, distanța dintre locuitori și sediul administrativ. Pentru reducerea acestui risc, proiectul prevede organizarea accesului la servicii prin centre unificate și mijloace electronice, precum și asigurarea accesului uniform al locuitorilor din toate localitățile componente. Punerea în aplicare a acestor dispoziții trebuie să țină seama de necesitățile persoanelor în etate, ale persoanelor cu dizabilități, ale locuitorilor localităților izolate și ale celor care nu pot utiliza independent serviciile digitale.

Noul model regional nu presupune concentrarea serviciilor publice de proximitate în localitățile în care își au sediul autoritățile regionale. Serviciile trebuie să rămână accesibile beneficiarilor prin autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, instituțiile sectoriale, structurile teritoriale ale administrației publice centrale și operatorii competenți, potrivit atribuțiilor fiecăruia. Pentru instituțiile care își schimbă fondatorul ori administratorul, obiectivul implementării este continuitatea activității în localitățile în care funcționează, cu păstrarea accesului inclusiv pentru beneficiarii din alte comunități. Transferurile și măsurile de continuitate vor fi stabilite în cadrul legislației și procedurilor sectoriale.

De asemenea, limitele administrative ale celor trei regiuni nu constituie o regulă obligatorie de delimitare a ariilor de deservire a unor servicii prestate de structuri desconcentrate ale administrației centrale sau de autoritățile locale. Un operator de apă sau de salubrizare poate presta servicii pentru localități situate în regiuni diferite, iar serviciile de sănătate, asistență socială ori intervenție trebuie organizate potrivit criteriilor proprii, inclusiv accesibilitatea, infrastructura și necesitățile beneficiarilor. Proiectul nu impune modificarea automată a contractelor, a rețelelor de prestare sau a amplasării instituțiilor numai în considerarea noilor hotare administrative.

Pentru cetățeni, distincția esențială este între autoritatea care planifică și sprijină investițiile la scară regională și autoritatea ori prestatorul care asigură serviciul concret. Un serviciu poate beneficia de un proiect regional de modernizare fără ca beneficiarul să fie obligat să se adreseze administrației regionale pentru cereri, plăți sau reclamații. În cadrul măsurilor de implementare va fi necesară informarea clară a publicului despre autoritatea responsabilă, locul de prestare a serviciului și procedurile aplicabile după transfer.

Consolidarea consultării autorităților locale, a transparenței și a participării cetățenilor oferă instrumente suplimentare de reflectare a intereselor comunităților în procesul decizional. Rezultatul social efectiv va depinde de finanțarea corespunzătoare a responsabilităților, de continuitatea serviciilor și de organizarea mecanismelor de deservire a populației.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul nu instituie un registru nou de date cu caracter personal și nu prevede, ca obiect distinct, colectarea generalizată de date noi de la cetățeni. Pentru stabilirea numărului de consilieri regionali se utilizează numărul locuitorilor regiunii la 1 ianuarie al anului electoral, conform informațiilor din Registrul de stat al populației prezentate de Agenția Servicii Publice. Utilizarea datelor agregate privind populația nu presupune, prin această normă, publicarea datelor de identificare ale persoanelor.

În procesul implementării, operațiunile de actualizare a evidențelor și de prestare a serviciilor prin mijloace electronice vor fi efectuate de autoritățile competente în condițiile legislației aplicabile, inclusiv ale Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Trebuie asigurate exactitatea și securitatea datelor, limitarea accesului, prelucrarea pentru scopuri determinate și interoperabilitatea în limitele legii. Reglementările tehnice și organizatorice necesare vor fi adoptate în cadrul măsurilor de implementare.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu stabilește criterii diferențiate în funcție de sex sau gen pentru exercitarea drepturilor, ocuparea funcțiilor publice ori accesul la serviciile publice și nu introduce dispoziții care, prin conținutul lor, să genereze discriminare directă.

Efectele instituționale urmărite – îmbunătățirea accesibilității serviciilor, transparenței și capacității administrației locale – privesc întreaga populație. În implementare vor trebui respectate dispozițiile legislației privind egalitatea de șanse și nediscriminarea, inclusiv pentru persoanele din comunități și localități care întâmpină dificultăți mai mari de acces la servicii. Reorganizarea enumerărilor de competențe din Legea nr. 436/2006 nu înlătură obligațiile impuse autorităților locale prin legislația specială.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu instituie standarde tehnice de protecție a mediului, nu aprobă amplasarea unor obiective de investiții și nu autorizează direct activități cu impact asupra factorilor de mediu. Prin urmare, nu sunt identificate efecte directe, cuantificabile asupra mediului numai ca urmare a intrării sale în vigoare.

Clarificarea competențelor privind gospodăria comunală, gestionarea deșeurilor, infrastructura de apă și canalizare, planificarea urbană și protecția spațiilor verzi poate crea condiții administrative favorabile investițiilor de mediu. Autoritățile regionale vor putea pregăti și implementa, în limitele competențelor stabilite prin proiect, investiții de interes regional și intercomunitar. Aceasta nu înseamnă preluarea exploatării serviciilor de utilități de la autoritățile administrației publice locale ori de la operatorii competenți. Proiectele concrete vor rămâne supuse legislației sectoriale și procedurilor de evaluare aplicabile, iar ariile de deservire vor putea depăși hotarele regiunilor în funcție de necesitățile tehnice și economice.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Aplicarea noii organizări administrative necesită actualizarea terminologiei, formularelor, regulamentelor interne, registrelor și instrumentelor informaționale utilizate de autoritățile administrației publice locale. Schimbarea termenilor „raion” și „raional” în legislația-cadru constituie o corelare cu noua structură de nivelul al doilea, fără modificarea automată a denumirilor oficiale ale actelor normative sectoriale încă nemodificate.

Modelul regional propus urmărește consolidarea capacității de planificare strategică, cooperare și pregătire a investițiilor finanțate din surse naționale și externe. Autoritățile regionale vor putea participa la proiecte în calitate de beneficiari sau parteneri, în condițiile legii și ale programelor de finanțare. Acest rol este distinct de gestionarea programelor de dezvoltare regională și de atribuțiile agențiilor de dezvoltare regională.

**5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE**

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu urmărește transpunerea directă, totală sau parțială, a unui act juridic determinat al Uniunii Europene. Nu sunt introduse norme de transpunere a unei directive sau de aplicare a unui regulament al Uniunii Europene pentru care să fie necesar un tabel de concordanță.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Modificările propuse contribuie indirect la consolidarea capacității administrației publice locale de a aplica normele naționale armonizate cu legislația Uniunii Europene, de a pregăti investiții, de a derula achiziții și de a administra proiecte finanțate din fonduri externe. Aceste obiective sunt relevante pentru Foaia de parcurs privind reforma administrației publice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2025, și pentru procesul de integrare europeană.

Cooperarea interregională, pregătirea proiectelor intercomunitare și sprijinul tehnic acordat, la solicitare, autorităților administrației publice locale de nivelul întâi pot îmbunătăți condițiile de participare la programe și mecanisme de finanțare europeană.

**6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ**

Proiectul urmează să fie supus consultării publice și avizării, în condițiile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În cadrul procedurii vor fi solicitate opiniile autorităților publice ale căror competențe sunt vizate, ale autorităților administrației publice locale și ale asociațiilor lor reprezentative, precum și ale altor părți interesate. Obiecțiile și recomandările recepționate vor fi examinate, iar rezultatele vor fi reflectate în sinteza corespunzătoare.

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de modificare a cadrului normativ al administrației publice locale este disponibil pe participip.gov.md (ID 18061).

**7. Concluziile expertizelor**

Proiectul urmează să fie supus expertizei juridice și expertizei anticorupție, în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor și măsurile de valorificare a acestora vor fi reflectate în dosarul proiectului, după recepționarea rapoartelor respective.

**8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent**

Proiectul modifică Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală și Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale. El nu abrogă și nu înlocuiește integral aceste acte, ci adaptează dispozițiile referitoare la domeniile proprii de activitate, organizarea și competențele autorităților locale și regionale și aplicarea unor mecanisme de amalgamare voluntară.

Proiectul este corelat cu proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, care stabilește noua configurație teritorială și prevede abrogarea Legii nr. 764/2001 și a Legii nr. 741/1996. În acest sens, art. IV alin. (2) reglementează, pentru Legea nr. 225/2023, modul de interpretare a trimiterilor la actele care urmează să fie abrogate. Corelările terminologice privind regiunile sunt operate cu păstrarea, până la modificare, a denumirilor oficiale ale actelor sectoriale existente.

Proiectul constituie, împreună cu proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, pachetul legislativ de bază pentru adaptarea cadrului general al descentralizării administrative și al administrației publice locale la noua organizare administrativ-teritorială. Pe parcursul anului 2027 și până la intrarea în vigoare a noii organizări, vor fi promovate ajustările sectoriale și modificările legislației privind finanțele publice locale. Acestea sunt necesare pentru corelarea competențelor, a finanțării, a organizării instituțiilor și a transferurilor de servicii cu noua structură, fără a atribui automat regiunilor competențele actualelor raioane.

Corelarea cu Legea nr. 200/2026 privind reforma „Restart în educație” se realizează prin menținerea, până la 31 decembrie 2027 inclusiv, a atribuțiilor și calității de fondator pentru autoritățile municipiilor Chișinău și Bălți, potrivit regimului tranzitoriu al legii sectoriale. Reglementarea urmărește continuitatea instituțională, fără instituirea unui sistem paralel de transfer al instituțiilor de învățământ.

**9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ**

Implementarea proiectului se corelează cu noua organizare administrativ-teritorială și cu data primului tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027. Intrarea în vigoare a art. III la data publicării impune pregătirea anticipată a aplicării dispozițiilor privind stimulentele financiare pentru amalgamarea voluntară, inclusiv a procedurilor necesare examinării cererilor de finanțare.

**În perioada de pregătire, de la publicarea legii și până la alegerile locale generale din 2027**, autoritățile competente vor asigura:

- aplicarea modificărilor aduse Legii nr. 225/2023, inclusiv prelucrarea cererilor de finanțare în condițiile legii și ale procedurilor aprobate, cu respectarea alocațiilor bugetare și a cerințelor de control financiar;
- aducerea actelor normative ale Guvernului în concordanță cu prevederile proiectului, înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor privind competențele și organizarea autorităților;
- pregătirea organizării și funcționării consiliilor regionale, a președinților regiunilor și a aparatelor acestora, inclusiv a regulamentelor, structurilor și măsurilor administrative necesare;
- corelarea reglementărilor sectoriale privind responsabilitățile actualelor raioane și ale altor autorități vizate, împreună cu reglementările finanțelor publice locale și ale patrimoniului;
- pregătirea, în cadrul intervențiilor legislative și administrative sectoriale, a transferurilor de instituții și servicii care nu vor fi administrate de regiuni, cu identificarea autorităților responsabile, a bunurilor, personalului, contractelor și finanțării aferente și cu menținerea accesului beneficiarilor în teritoriu;
- pregătirea mecanismelor de acces la serviciile publice prin centre unificate și mijloace electronice, cu luarea în considerare a tuturor localităților componente.

La data aplicării noii organizări administrativ-teritoriale și în etapa ulterioară, autoritățile administrației publice locale constituite potrivit legii vor exercita competențele stabilite de actele normative aplicabile și vor aproba structurile și documentele necesare funcționării. Transferurile de instituții, bunuri, drepturi, obligații și personal se vor realiza potrivit normelor de succesiune, legislației sectoriale și mecanismelor financiare corespunzătoare.

Dispozițiile tranzitorii privind educația în municipiile Chișinău și Bălți vor fi aplicate până la 31 decembrie 2027 inclusiv, în condițiile Legii nr. 200/2026. După acest termen, transferul atribuțiilor și al calității de fondator se va realiza potrivit legislației sectoriale.

**Secretar general al Guvernului** */semnat electronic/* **Alexei BUZU**

**TABELUL COMPARATIV**

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(ajustarea cadrului normativ privind administrația publică locală în contextul reformei administrativ-teritoriale)

| **Conținutul normei în vigoare** | **Modificarea propusă** | **Conținutul normei după modificare** |
|---|---|---|
| **Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă** | | |
| **Articolul 4. Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale**<br>(1) Pentru autoritățile publice locale de nivelul întîi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:<br>a) planificarea urbană și amenajarea teritoriului la nivel local, gestionarea spațiilor verzi de interes local;<br>b) colectarea, asigurarea etapizată a condițiilor pentru colectare separată și transportarea deșeurilor, inclusiv salubrizarea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora;<br>c) distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale;<br>d) construcția, întreținerea și iluminarea străzilor și drumurilor publice locale;<br>e) transportul public local;<br>f) amenajarea și întreținerea cimitirelor;<br>g) administrarea bunurilor din domeniile public și privat locale;<br>h) construcția, gestionarea, întreținerea și echiparea instituțiilor preșcolare și extrașcolare (creșe, grădinițe de copii, școli de artă, de muzică);<br>i) dezvoltarea și gestionarea rețelelor urbane de distribuire a gazelor și energiei termice;<br>j) activități culturale, sportive, de recreație și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurilor necesare acestor tipuri de activități;<br>k) amenajarea piețelor agricole, a spațiilor comerciale, realizarea oricăror alte măsuri necesare pentru dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale;<br>l) instituirea și gestionarea întreprinderilor municipale și organizarea oricărei alte activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale;<br>m) construcția de locuințe și acordarea altor tipuri de facilități pentru păturile social vulnerabile, precum și pentru alte categorii ale populației; | **1.** Articolul 4 va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 4. Domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale<br>(1) Pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:<br>a) planificarea strategică a dezvoltării locale, inclusiv elaborarea și implementarea strategiilor și programelor de dezvoltare și investiții;<br>b) dezvoltarea economică locală, inclusiv dezvoltarea infrastructurii economice și susținerea inițiativelor de afaceri;<br>c) atragerea și gestionarea, în condițiile legii, a finanțărilor destinate proiectelor de dezvoltare de interes local, inclusiv din fonduri externe;<br>d) administrarea bunurilor din domeniile public și privat ale unității administrativ-teritoriale, inclusiv asigurarea evidenței și a înregistrării drepturilor asupra acestora;<br>e) planificarea urbană și amenajarea teritoriului la nivel local, inclusiv gestionarea spațiilor verzi și a fondului forestier de interes local;<br>f) organizarea și gestionarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv dezvoltarea și întreținerea infrastructurii aferente;<br>g) colectarea separată și transportarea deșeurilor municipale, precum și salubrizarea localităților;<br>h) construcția, întreținerea și iluminarea străzilor și drumurilor publice locale, precum și asigurarea siguranței traficului rutier pe acestea;<br>i) organizarea și gestionarea transportului public local și a infrastructurii aferente, în condițiile legii;<br>j) dezvoltarea și gestionarea rețelelor locale de distribuire a gazelor și energiei termice;<br>k) fondarea și gestionarea întreprinderilor municipale, precum și organizarea altor activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale; | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| n) organizarea serviciilor (posturilor) teritoriale de salvatori și pompieri;<br>o) contribuirea, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor de for public de pe teritoriul administrat;<br>p) asigurarea accesului populației la serviciile de bibliotecă pe teritoriul administrat, în limita competențelor atribuite de Legea nr.160/2017 cu privire la biblioteci.<br>(2) Pentru autoritățile publice locale de nivelul al doilea se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:<br>a) administrarea bunurilor din domeniile public și privat ale raionului;<br>b) planificarea și administrarea lucrărilor de construcție, întreținere și gestionare a unor obiective publice de interes raional;<br>c) construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes raional, precum și a infrastructurii rutiere;<br>d) organizarea transportului auto de călători, administrarea autogărilor și stațiilor auto de interes raional;<br>e) planificarea urbană și amenajarea teritoriului la nivel de raion, protecția pădurilor de interes raional;<br>f) susținerea și stimularea inițiativelor privind dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale;<br>g) elaborarea și implementarea proiectelor de construcție a gazoductelor interurbane (inclusiv a gazoductelor de presiune medie), a altor obiective termoenergetice cu destinație locală;<br>g[1]) întreținerea școlilor primare și școlilor primare-grădinițe, gimnaziilor și liceelor, instituțiilor de învățământ secundar profesional, școlilor-internat și gimnaziilor-internat cu regim special, altor instituții din domeniul învățământului care deservesc populația raionului respectiv, precum și activitatea metodică, alte activități din domeniu;<br>h) administrarea instituțiilor de cultură, turism și sport de interes raional, alte activități cu caracter cultural și sportiv de interes raional;<br>i) administrarea întreprinderilor municipale de interes raional;<br>l) contribuirea, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor de for public de pe teritoriul administrat;<br>m) asigurarea accesului populației la serviciile de bibliotecă pe | l) construcţia, gestionarea, întreţinerea şi echiparea instituţiilor publice de educaţie timpurie şi a instituţiilor publice de învăţământ extraşcolar de nivel local;<br>m) organizarea activităților culturale, sportive, de recreație și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurii necesare acestor activități;<br>n) asigurarea, susținerea și dezvoltarea serviciilor de bibliotecă pe teritoriul administrat, în limita competențelor atribuite de Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci;<br>o) dezvoltarea și gestionarea fondului locativ de interes local, inclusiv a locuințelor sociale, precum și acordarea măsurilor de sprijin social, în condițiile legii;<br>p) amenajarea și întreținerea cimitirelor;<br>q) organizarea serviciilor (posturilor) teritoriale de salvatori și pompieri;<br>r) contribuirea, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor de for public de pe teritoriul administrat;<br>s) organizarea accesului populației și al mediului de afaceri la servicii publice, inclusiv prin centre unificate de prestare a serviciilor publice și prin mijloace electronice, în condițiile legii;<br>t) asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale și a participării cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii.<br>(2) Pentru autoritățile administrației publice locale ale regiunilor se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:<br>a) planificarea strategică a dezvoltării regiunii, cu participarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și corelarea cu documentele de politici naționale;<br>b) colectarea și analiza datelor necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii;<br>c) atragerea și gestionarea finanțărilor destinate proiectelor de interes regional și intercomunitar, inclusiv din fonduri naționale, externe și din programe și instrumente de finanțare ale Uniunii Europene;<br>d) pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și intercomunitar, inclusiv în cooperare cu autoritățile | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| teritoriul administrat, în limita competențelor atribuite de Legea nr.160/2017 cu privire la biblioteci.<br>(3) Autoritățile publice locale de nivelurile întîi și al doilea, în limitele legii, dispun de libertate deplină de acțiune în reglementarea și gestionarea oricărei chestiuni de interes local care nu este exclusă din competența lor și nu este atribuită unei alte autorități. Alte competențe proprii autorităților publice locale pot fi atribuite acestora numai prin lege.<br>(4) În unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, Adunarea Populară exercită competențele prevăzute de Legea nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), precum și cele din domeniile de activitate prevăzute la alin.(2) din prezentul articol. | administrației publice locale de nivelul întâi, în condițiile legii și ale acordurilor încheiate cu acestea;<br>e) facilitarea dezvoltării economice regionale, inclusiv prin promovarea investițiilor și susținerea digitalizării și a inițiativelor antreprenoriale, în condițiile legii;<br>f) promovarea potențialului turistic al regiunii și sprijinirea cooperării în domeniul turismului;<br>g) facilitarea cooperării interregionale și transfrontaliere, în condițiile legii;<br>h) acordarea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a asistenței tehnice, metodologice și de management de proiect pentru pregătirea și implementarea proiectelor acestora;<br>i) sprijinirea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a cooperării intercomunitare, inclusiv pentru organizarea în comun a serviciilor publice locale, în condițiile legii;<br>j) asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale și a participării cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii.<br>(3) Pentru autoritățile administrației publice locale ale municipiilor Chișinău, Bălți și Taraclia, în calitatea acestora de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:<br>a) administrarea bunurilor din domeniile public și privat ale unității administrativ-teritoriale;<br>b) planificarea, construcția, întreținerea și gestionarea obiectivelor publice de interes municipal;<br>c) construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes municipal și a infrastructurii rutiere aferente;<br>d) organizarea transportului rutier de persoane între unitățile administrativ-teritoriale și localitățile componente, precum și administrarea autogărilor și stațiilor auto de interes municipal;<br>e) planificarea urbană și amenajarea teritoriului la nivelul unității administrativ-teritoriale;<br>f) planificarea strategică a dezvoltării economice și sociale a municipiului, inclusiv elaborarea și implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare;<br>g) susținerea și stimularea dezvoltării economice a municipiului; | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| | h) dezvoltarea infrastructurii energetice de interes pentru unitatea administrativ-teritorială, în condițiile legii;<br>i) administrarea instituțiilor de cultură, turism și sport de interes municipal și desfășurarea activităților culturale și sportive;<br>j) administrarea întreprinderilor municipale de interes municipal;<br>k) contribuirea, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor de for public;<br>l) asigurarea, susținerea și dezvoltarea serviciilor de bibliotecă, în limita competențelor atribuite de Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci;<br>m) asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale și a participării cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii.<br>(4) Autoritățile administrației publice locale ale municipiilor Chișinău, Bălți și Taraclia exercită competențele aferente domeniilor proprii de activitate prevăzute la alin. (1) pe teritoriul municipiului care nu este inclus în teritoriul unei unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi distincte. În unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiilor respective, competențele din domeniile proprii de activitate prevăzute la alin. (1) se exercită de autoritățile administrației publice locale ale acestora.<br>(5) Autoritățile publice locale de nivelurile întîi şi al doilea, în limitele legii, dispun de libertate deplină de acţiune în reglementarea şi gestionarea oricărei chestiuni de interes local care nu este exclusă din competenţa lor şi nu este atribuită unei alte autorităţi. Alte competenţe proprii autorităţilor publice locale pot fi atribuite acestora numai prin lege.<br>(6) În unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, autoritățile publice constituite la nivelul autonomiei exercită competențele stabilite de Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), precum și, în mod corespunzător, competențele aferente domeniilor proprii de activitate prevăzute la alin. (3). În domeniul educației, autoritățile respective asigură întreținerea școlilor primare, a școlilor primare-grădinițe, a gimnaziilor, a liceelor și a altor instituții de învățământ care deservesc populația unității teritoriale autonome Găgăuzia, în condițiile legii.”. | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| **Articolul 8. Consultarea autorităților administrației publice locale**<br>(1) Autoritățile administrației publice locale sînt consultate în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor sau altor acte normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale.<br>(2) Organizarea consultărilor și coordonarea procedurilor necesare în acest sens sînt asigurate de Cancelaria de Stat în cooperare cu autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale. | **2.** La articolul 8, alineatul (1) va avea următorul cuprins:<br>„(1) În procesul elaborării, modificării și adoptării proiectelor de acte normative și a documentelor de politici publice care au impact direct asupra autorităților administrației publice locale, autoritățile publice centrale consultă în mod obligatoriu, în timp util și într-o manieră adecvată, autoritățile administrației publice locale direct vizate și asociațiile reprezentative ale acestora, în condițiile legii.”. | **Articolul 8. Consultarea autorităților administrației publice locale**<br>(1) În procesul elaborării, modificării și adoptării proiectelor de acte normative și a documentelor de politici publice care au impact direct asupra autorităților administrației publice locale, autoritățile publice centrale consultă în mod obligatoriu, în timp util și într-o manieră adecvată, autoritățile administrației publice locale direct vizate și asociațiile reprezentative ale acestora, în condițiile legii.<br>(2) Organizarea consultărilor și coordonarea procedurilor necesare în acest sens sînt asigurate de Cancelaria de Stat în cooperare cu autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale. |
| **Articolul 9. Regulile procesului de descentralizare administrativă**<br>[…]<br>(2) În scopul studierii, promovării și monitorizării procesului de descentralizare administrativă și financiară se constituie o comisie paritară pentru descentralizare, prezidată de către Primul-ministru, care întrunește reprezentanți ai diferitelor ministere și ai altor autorități administrative centrale, ai autorităților publice locale de nivelurile întîi și al doilea, precum și ai organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniu.<br>[…] | **3.** La articolul 9, alineatul (2) va avea următorul cuprins:<br>„(2) În scopul studierii, promovării și monitorizării procesului de descentralizare administrativă se constituie Comisia paritară pentru descentralizare, care întrunește reprezentanții autorităților administrației publice centrale, ai autorităților administrației publice locale, precum și reprezentanții asociațiilor reprezentative ale acestora. Componența Comisiei și modul de organizare și funcționare ale acesteia se stabilesc de Guvern.”. | **Articolul 9. Regulile procesului de descentralizare administrativă**<br>[…]<br>(2) În scopul studierii, promovării și monitorizării procesului de descentralizare administrativă se constituie Comisia paritară pentru descentralizare, care întrunește reprezentanții autorităților administrației publice centrale, ai autorităților administrației publice locale, precum și reprezentanții asociațiilor reprezentative ale acestora. Componența Comisiei și modul de organizare și funcționare ale acesteia se stabilesc de Guvern.<br>[…] |
| **Articolul 13. Proprietatea unităților administrativ-teritoriale**<br>[…]<br>(4) Criteriile principale care stau la baza delimitării patrimoniului unităților administrativ-teritoriale de cel al statului sînt:<br>a) criteriul interesului (local, raional sau național) și importanței. Importanța patrimoniului se stabilește în baza unor studii, avize și expertize specializate;<br>b) valoarea economică și importanța patrimoniului pentru dezvoltarea satului (comunei), orașului (municipiului), raionului sau țării;<br>c) utilizarea patrimoniului pentru amplasarea sistemelor energetice, de transport și a altor sisteme de stat, a obiectivelor | **4.** La articolul 13 alineatul (4):<br>la litera a), cuvântul „raional” se substituie cu cuvântul „regional”;<br>la litera b), cuvântul „raionului” se substituie cu cuvântul „regiunii”. | **Articolul 13. Proprietatea unităților administrativ-teritoriale**<br>[…]<br>(4) Criteriile principale care stau la baza delimitării patrimoniului unităților administrativ-teritoriale de cel al statului sînt:<br>a) criteriul interesului (local, regional sau național) și importanței. Importanța patrimoniului se stabilește în baza unor studii, avize și expertize specializate;<br>b) valoarea economică și importanța patrimoniului pentru dezvoltarea satului (comunei), orașului (municipiului), regiunii sau țării;<br>c) utilizarea patrimoniului pentru amplasarea sistemelor energetice, de transport și a altor sisteme de stat, a obiectivelor |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| de telecomunicații și a serviciilor meteo;<br>d) valoarea științifică, socială, istorică, culturală și naturală a patrimoniului. | | de telecomunicații și a serviciilor meteo;<br>d) valoarea științifică, socială, istorică, culturală și naturală a patrimoniului. |
| **Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală** | | |
| Modificare terminologică în întreg cuprinsul Legii nr. 436/2006:<br>„raion” și „raional”, la formele gramaticale corespunzătoare (cu excepția denumirilor actelor normative citate). | **1.** În tot cuprinsul legii, cuvintele „raion” și „raional”, la orice formă gramaticală, se substituie, respectiv, cu cuvintele „regiune” și „regional”, la forma gramaticală corespunzătoare, cu excepția denumirilor actelor normative la care se face trimitere în cuprinsul legii și care conțin acești termeni, până la modificarea corespunzătoare a actelor normative respective. | Modificare terminologică în întreg cuprinsul Legii nr. 436/2006:<br>„regiune” și „regional”, la formele gramaticale corespunzătoare (cu excepția denumirilor actelor normative citate). |
| **Articolul 1. Noțiuni de bază**<br>În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:<br>colectivitate locală – totalitatea locuitorilor dintr-o unitate administrativ-teritorială;<br>administrație publică locală – totalitatea autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale;<br>autorități ale administrației publice locale de nivelul întîi – autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale;<br>autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea – autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiului Chișinău, municipiului Bălți, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației unității administrativ-teritoriale respective;<br>autorități ale administrației publice locale de nivel special – Adunarea Populară, Guvernatorul și Comitetul executiv, care sunt constituite și activează pe teritoriul unității teritoriale autonome Găgăuzia care are un nivel special de administrare pentru soluționarea problemelor cu caracter politic, economic și cultural în interesul întregii populații;<br>primar – autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local, aleasă | **2.** La articolul 1:<br>la noțiunea „autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea”, textul „raionului, municipiului Chișinău, municipiului Bălți, unității teritoriale autonome cu statut juridic special” se substituie cu textul „regiunii, municipiului Chișinău, municipiului Bălți și municipiului Taraclia”;<br>la noțiunea „primar”, cuvintele „a consiliului local” se exclud;<br>la noțiunea „președinte al raionului”, denumirea și definiția vor avea următorul cuprins:<br>„președinte al regiunii – autoritatea publică executivă a regiunii;”. | **Articolul 1. Noțiuni de bază**<br>În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:<br>colectivitate locală – totalitatea locuitorilor dintr-o unitate administrativ-teritorială;<br>administrație publică locală – totalitatea autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale;<br>autorități ale administrației publice locale de nivelul întîi – autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale;<br>autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea – autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul regiunii, municipiului Chișinău, municipiului Bălți și municipiului Taraclia pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației unității administrativ-teritoriale respective;<br>autorități ale administrației publice locale de nivel special – Adunarea Populară, Guvernatorul și Comitetul executiv, care sunt constituite și activează pe teritoriul unității teritoriale autonome Găgăuzia care are un nivel special de administrare pentru soluționarea problemelor cu caracter politic, economic și cultural în interesul întregii populații;<br>primar – autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat; |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat;<br>primărie – structură funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale;<br>consiliu local – autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau al doilea, aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local;<br>președinte al raionului – autoritate publică executivă a consiliului raional;<br>aparatul președintelui raionului – structură funcțională care asistă președintele raionului în exercitarea atribuțiilor sale legale;<br>decizie bugetară anuală – act juridic al consiliului local, prin care se aprobă bugetul local și se stabilesc reglementări specifice bugetului local pentru anul bugetar respectiv;<br>administrator de buget – autoritate executivă a unității administrativ-teritoriale, care este împuternicită cu dreptul de gestionare a bugetului local respectiv, în conformitate cu competențele și responsabilitățile prevăzute de Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale. | | primărie – structură funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale;<br>consiliu local – autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau al doilea, aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local;<br>președinte al regiunii – autoritatea publică executivă a regiunii;<br>aparatul președintelui regiunii – structură funcțională care asistă președintele regiunii în exercitarea atribuțiilor sale legale;<br>decizie bugetară anuală – act juridic al consiliului local, prin care se aprobă bugetul local și se stabilesc reglementări specifice bugetului local pentru anul bugetar respectiv;<br>administrator de buget – autoritate executivă a unității administrativ-teritoriale, care este împuternicită cu dreptul de gestionare a bugetului local respectiv, în conformitate cu competențele și responsabilitățile prevăzute de Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale. |
| **Articolul 6. Raporturile dintre autoritățile administrației publice**<br>[…]<br>(5) Autoritățile administrației publice centrale consultă asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de administrația publică locală.<br>[…] | **3.** La articolul 6, alineatul (5) va avea următorul cuprins:<br>„(5) Autoritățile publice centrale consultă autoritățile administrației publice locale și/sau asociațiile lor reprezentative în problemele ce țin de activitatea acestora.”. | **Articolul 6. Raporturile dintre autoritățile administrației publice**<br>[…]<br>(5) Autoritățile publice centrale consultă autoritățile administrației publice locale și/sau asociațiile lor reprezentative în problemele ce țin de activitatea acestora.<br>[…] |
| **Articolul 10. Organizarea activităţii autorităţilor publice locale**<br>[…]<br>(3) Autorităţile administraţiei publice centrale nu pot să stabilească ori să impună competenţe autorităţilor publice locale fără o evaluare prealabilă a impactului financiar pe care aceste competenţe l-ar putea genera, fără o consultare a autorităţilor locale de nivelul corespunzător şi fără ca colectivităţile locale să fie asigurate cu mijloacele financiare necesare.<br>[…] | **4.** La articolul 10 alineatul (3), cuvintele „autorităților locale de nivelul corespunzător” se substituie cu textul „autorităților administrației publice locale de nivelul corespunzător și/sau, după caz, a asociațiilor reprezentative ale acestora”. | **Articolul 10. Organizarea activităţii autorităţilor publice locale**<br>[…]<br>(3) Autorităţile administraţiei publice centrale nu pot să stabilească ori să impună competenţe autorităţilor publice locale fără o evaluare prealabilă a impactului financiar pe care aceste competenţe l-ar putea genera, fără o consultare a autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul corespunzător şi/sau, după caz, a asociaţiilor reprezentative ale acestora şi fără ca colectivităţile locale să fie asigurate cu mijloacele financiare necesare.<br>[…] |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| **Articolul 14. Competențele de bază ale consiliilor locale**<br>(1) Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.<br>(2) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întîi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe:<br>a) decide punerea în aplicare și modificarea, în limitele competenței sale, a impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora, precum și acordarea de facilități pe parcursul anului bugetar;<br>b) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului);<br>c) decide în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și privind serviciile publice de interes local, în condițiile legii;<br>d) decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;<br>e) decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;<br>e[1]) decide clasarea terenurilor irigate și desecate în terenuri neirigate, în condițiile legii;<br>f) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii cu privire la locuințe, precum și a întregii infrastructuri economice, sociale, medicale și de agrement de interes local;<br>f[1]) decide, în condițiile legislației în vigoare, asupra tăierii, defrișării arborilor și arbuștilor din spațiile verzi proprietate publică a unității administrativ-teritoriale și/sau asupra strămutării lor;<br>h) decide înființarea instituțiilor publice de interes local, organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare, decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;<br>i) decide, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor | **5.** Articolul 14 va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 14. Competențele de bază ale consiliilor locale<br>(1) Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.<br>(2) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele categorii de competențe de bază:<br>a) competențe privind organizarea internă a autorităților administrației publice locale, a instituțiilor publice și a întreprinderilor de interes local;<br>b) competențe privind dezvoltarea socio-economică a unității administrativ-teritoriale și protecția mediului;<br>c) competențe privind administrarea domeniului public și privat al unității administrativ-teritoriale;<br>d) competențe privind organizarea și gestionarea serviciilor publice de interes local;<br>e) competențe privind cooperarea pe plan național și internațional.<br>(3) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. a), consiliul local:<br>a) aprobă statutul satului (comunei), orașului (municipiului), cu excepția statutului municipiului Chișinău, care se reglementează prin lege organică, și regulamentul consiliului pe baza statutului-cadru și a regulamentului-cadru, aprobate de Parlament; aprobă alte regulamente și reguli prevăzute de lege;<br>b) alege, la propunerea primarului, viceprimarul (viceprimarii), precum și îl (îi) eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;<br>c) numește, în condițiile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, secretarul consiliului, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale acestuia, deleagă primarului competența evaluării performanțelor profesionale ale secretarului consiliului;<br>d) aprobă, la propunerea primarului, organigrama, efectivul-limită și statele de personal ale primăriei, ale structurilor și | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul statutar al societăților comerciale;<br>i[1]) decide asupra atribuirii terenurilor pentru amplasarea stupinelor;<br>i[2]) decide, în condițiile legii, în scopul dezvoltării locale, înființarea asociațiilor nonprofit, apolitice, în bază de parteneriat teritorial stabilit la nivel local între sectoarele public, antreprenorial și civic, cu statut de persoane juridice, denumite grupuri de acțiune locală, precum și stabilește suport financiar în cazul cheltuielilor bugetare;<br>i[3]) decide participarea la constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară sau aderarea la acestea;<br>j) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;<br>j[1]) decide, după caz, delegarea competenței de aprobare a tarifelor pentru serviciile publice de gospodărie comunală către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, în condițiile stabilite la art.15[1] din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402/2002;<br>j[2]) decide cooperarea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, în vederea organizării și exercitării activităților în scopul realizării atribuțiilor stabilite prin lege autorităților administrației publice locale, în special, dar fără a se limita la acestea, în domeniile privind activitățile de control, auditul intern, contabilitatea, achizițiile publice, urbanismul și arhitectura, cadastrul, relațiile funciare și perceperea fiscală sau decide delegarea activităților respective altor autorități ale administrației publice locale;<br>k) decide stabilirea de legături de colaborare, cooperare, inclusiv transfrontalieră, și de înfrățire cu localități din străinătate;<br>k[1]) decide în privința amalgamării voluntare a unității administrativ-teritoriale respective cu alte unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în conformitate cu prevederile Legii | serviciilor publice din subordine, precum și schema de încadrare a personalului acestora;<br>e) decide instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi;<br>f) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului;<br>g) decide înființarea instituțiilor publice de interes local și, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul social al societăților comerciale;<br>h) exercită, în numele unității administrativ-teritoriale, drepturile și îndeplinește obligațiile ce decurg din calitatea de acționar sau asociat în societățile comerciale cu capital integral sau parțial al unității administrativ-teritoriale, precum și din calitatea de fondator al întreprinderilor municipale, în condițiile legii;<br>i) decide efectuarea auditului intern și audiază rezultatele auditurilor publice externe și recomandările Curții de Conturi, precum și rezultatele controalelor și recomandările Inspectoratului Control Financiar de Stat, în condițiile legii;<br>j) aprobă simbolica unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, stabilește data celebrării hramului localității respective, conferă cetățenilor Republicii Moldova și celor străini cu merite deosebite titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii;<br>k) desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate și în cele care rezultă din raporturile cu alte autorități publice;<br>l) formează, din rândul membrilor săi, în funcție de specificul și necesitățile locale, comisii consultative de specialitate pentru diferite domenii de activitate și modifică componența acestora;<br>m) formează comisii administrative conform legislației în vigoare;<br>n) examinează informațiile prezentate de consilieri, ia decizii pe marginea lor; audiază dările de seamă și informațiile primarului, ale conducătorilor de subdiviziuni, întreprinderi municipale și instituții publice din subordine; ridică mandatul consilierilor în condițiile legii; inițiază, după caz, și decide desfășurarea referendumului local; | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și ale altor acte normative;<br>k[2]) aprobă, în condițiile legii, participarea la constituirea unei grupări europene de cooperare teritorială (în continuare – GECT) sau aderarea la o GECT și desemnează persoana mandatată să semneze convenția și statutul GECT;<br>l) aprobă, la propunerea primarului, structura, organigrama și efectivul-limită ale primăriei, ale structurilor și serviciilor publice din subordine, precum și schema de salarizare a personalului acestora;<br>l[1]) aprobă anual, la propunerea primarului, mărimea indemnizației lunare stabilite pentru personalul din primărie încadrat în conformitate cu statul de personal avizat de Cancelaria de Stat, inclusiv pentru persoanele cu funcții de demnitate publică;<br>m) aprobă statutul satului (comunei), orașului (municipiului), cu excepția statutului municipiului Chișinău și statutului municipiului Bălți, care se reglementează prin legi organice, și regulamentul consiliului pe baza statutului-cadru și a regulamentului-cadru, aprobate de Parlament; aprobă alte regulamente și reguli prevăzute de lege;<br>n) aprobă decizia bugetară anuală, precum și decizii privind modificarea bugetului local;<br>n[1]) decide asupra constituirii fondului de rezervă și aprobă regulamentul privind modul de utilizare a acestuia;<br>n[2]) decide angajarea sau acordarea împrumuturilor în/din contul bugetului local, precum și privind aplicarea altor instrumente financiare conform cadrului legal;<br>n[3]) audiază raportul semianual privind executarea bugetului local și aprobă raportul anual privind executarea bugetului local;<br>n[4]) audiază rezultatele auditurilor publice externe și recomandările Curții de Conturi;<br>o) decide, în condițiile legii, finanțarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului pentru localitățile din componența unității administrativ-teritoriale;<br>o[1]) asigură integrarea și implementarea principiului egalității între femei și bărbați în politici, programe, acte normative și investiții financiare la nivel local și aprobă programe și contribuie la organizarea campaniilor de informare în acest domeniu în condițiile legii; examinează și adoptă decizii pe | o) decide în privința amalgamării voluntare a unității administrativ-teritoriale respective cu alte unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și ale altor acte normative;<br>p) asigură transparența activității autorității și participarea cetățenilor la procesul decizional, inclusiv prin publicarea pe pagina web oficială a bugetului local, a execuției bugetare, a planurilor și contractelor de achiziții publice și a deciziilor adoptate, prin consultări publice și prin mecanisme de bugetare participativă.<br>(4) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. b), consiliul local:<br>a) adoptă decizia bugetară anuală, precum și decizii privind modificarea bugetului local, în condițiile legislației privind finanțele publice locale, audiază raportul semianual și aprobă raportul anual privind executarea bugetului;<br>b) decide asupra angajării sau acordării împrumuturilor în/din contul bugetului local, precum și asupra aplicării altor instrumente financiare, în condițiile stabilite de legislația privind finanțele publice locale și de Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;<br>c) decide punerea în aplicare, modificarea și anularea, în limitele competenței sale, a taxelor locale, stabilește mărimea cotelor acestora și cotele impozitului pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice și juridice în limitele prevăzute de legislație, precum și acordarea de înlesniri fiscale;<br>d) decide asupra constituirii fondului de rezervă al autorității administrației publice locale și aprobă regulamentul privind modul de utilizare a acestuia;<br>e) aprobă nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de autoritățile și instituțiile bugetare din subordine și mărimea tarifelor aferente acestora;<br>f) aprobă strategia de dezvoltare economică și socială a unității administrativ-teritoriale, elaborată prin metode participative, alte studii, prognoze și programe de dezvoltare, și monitorizează realizarea acestora;<br>g) aprobă cerințe privind regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| marginea rapoartelor și a informațiilor primarilor, informațiilor consilierilor despre situația în domeniu la nivel local; dezvoltă parteneriate cu organizații necomerciale și internaționale pentru realizarea politicilor locale în domeniu;<br>p) aprobă studii, prognoze și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură;<br>p[1]) aprobă, conform necesităților comunității, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;<br>p[2]) aprobă, în condițiile legii, la propunerea primarului, zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale;<br>q) aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică și de alimentare cu apă tehnologică, inclusiv aprobă cerințe privind regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul;<br>q[1]) aprobă regulamentul de desfășurare a activităților de comerț în localitatea respectivă;<br>r) aprobă limitele admisibile de utilizare a resurselor naturale de interes local;<br>s) aprobă simbolica unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, stabilește data celebrării hramului localității respective, conferă cetățenilor Republicii Moldova și celor străini cu merite deosebite titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii;<br>s[1]) aprobă regulile de întreținere a cîinilor, a pisicilor și a altor animale domestice;<br>t) alege, la propunerea primarului, viceprimarul (viceprimarii), precum și îl (îi) eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;<br>u) numește, în condițiile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, secretarul consiliului, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale acestuia, deleagă primarului competența evaluării performanțelor profesionale ale secretarului consiliului; | proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul;<br>h) aprobă regulamentul de desfășurare a activităților de comerț în localitatea respectivă;<br>i) aprobă documentațiile tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local, în condițiile legii;<br>j) decide asupra participării la proiectele finanțate din fonduri externe și asupra cofinanțării acestora;<br>k) asigură un mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea patrimoniului existent și prin fondarea parcurilor industriale, în condițiile legii;<br>l) decide, în condițiile legislației în vigoare, asupra tăierii, defrișării arborilor și arbuștilor din spațiile verzi proprietate publică a unității administrativ-teritoriale și/sau asupra strămutării lor;<br>m) aprobă limitele admisibile de utilizare a resurselor naturale de interes local;<br>n) aprobă, în condițiile legii, regulile de întreținere a câinilor, a pisicilor și a altor animale domestice.<br>(5) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. c), consiliul local:<br>a) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), inclusiv asigură delimitarea, evidența și înregistrarea acestora, în condițiile legii;<br>b) decide, în condițiile legii, în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;<br>c) decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;<br>d) decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;<br>e) decide clasarea terenurilor irigate și desecate în terenuri neirigate, în condițiile legii; | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| v) contribuie la organizarea de activități culturale, artistice, sportive și de agrement de interes local; înființează și organizează tîrguri, piețe, parcuri și locuri de distracție și agrement, baze sportive și asigură buna funcționare a acestora;<br>v[1]) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat;<br>v[2]) asigură, susține și dezvoltă serviciile de bibliotecă pe teritoriul administrat prin realizarea competențelor atribuite de Legea nr.160/2017 cu privire la biblioteci;<br>w) desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată, în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate și în cele care rezultă din raporturile cu alte autorități publice; formează, din rîndul membrilor săi, în funcție de specificul și necesitățile locale, comisii consultative de specialitate pentru diferite domenii de activitate, modifică componența acestora;<br>w[1]) formează comisii administrative conform legislației în vigoare;<br>x) contribuie, în condițiile legii, la asigurarea ordinii publice, adoptă decizii privind activitatea poliției municipale, serviciului (postului) teritorial de salvatori și pompieri și formațiunilor de protecție civilă de interes local, propune măsuri de îmbunătățire a activității acestora;<br>x[1]) aprobă cuantumul mijloacelor financiare ce se alocă pentru întreținerea serviciului (postului) teritorial de salvatori și pompieri din raza teritoriului administrat în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale;<br>y) contribuie la realizarea măsurilor de protecție și asistență socială, asigură protecția drepturilor copilului; decide punerea la evidență a persoanelor socialmente vulnerabile care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative; înființează și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local;<br>y[1]) decide instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi;<br>y[2]) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului;<br>z) examinează informațiile consilierilor, ia decizii pe marginea lor; audiază dările de seamă și informațiile primarului, ale | f) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice ale localităților din componența unității administrativ-teritoriale respective, precum și planurile de amenajare a teritoriului;<br>g) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe, precum și a întregii infrastructuri economice, sociale și de agrement de interes local.<br>(6) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. d), consiliul local:<br>a) organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare și decide, în condițiile legii, delegarea gestiunii serviciilor publice de interes local;<br>b) aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică și de alimentare cu apă tehnologică;<br>c) decide, după caz, delegarea competenței de aprobare a tarifelor pentru serviciile publice de gospodărie comunală către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, în condițiile stabilite la art. 15[1] din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002;<br>d) decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;<br>e) decide asupra organizării prestării serviciilor publice prin centrele unificate de prestare a serviciilor publice și prin mijloace electronice, cu asigurarea accesului uniform al locuitorilor din toate localitățile componente ale unității administrativ-teritoriale;<br>f) contribuie la organizarea de activități culturale, artistice, sportive și de agrement de interes local; înființează și organizează târguri, piețe, parcuri și locuri de distracție și agrement, baze sportive și asigură buna funcționare a acestora;<br>g) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat; | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| conducătorilor de subdiviziuni, întreprinderi municipale și instituții publice din subordine; ridică mandatul consilierilor în condițiile Legii nr.768/2000 privind statutul alesului local; inițiază, după caz, și decide desfășurarea referendumului local în condițiile Codului electoral;<br>z[1]) dispune consultarea publică, în conformitate cu legea, a proiectelor de decizii în problemele de interes local care pot avea impact economic, de mediu și social (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice), precum și în alte probleme care preocupă populația sau o parte din populația unității administrativ-teritoriale.<br>(3) Consiliul local realizează și alte competențe stabilite prin lege, prin statutul satului (comunei), orașului (municipiului) ori prin regulamentul consiliului.<br>(4) Consiliul local nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective. Secțiunea a 3-a Funcționarea consiliului local | h) asigură, susține și dezvoltă serviciile de bibliotecă pe teritoriul administrat prin realizarea competențelor atribuite de Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci;<br>i) contribuie, în condițiile legii, la asigurarea ordinii publice, adoptă decizii privind activitatea poliției municipale, a serviciilor (posturilor) teritoriale de salvatori și pompieri și a formațiunilor de protecție civilă de interes local, propune măsuri de îmbunătățire a activității acestora;<br>j) contribuie la realizarea măsurilor de protecție și asistență socială, asigură protecția drepturilor copilului; decide punerea la evidență a persoanelor și familiilor defavorizate sau aflate în situație de risc social care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative; înființează și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local;<br>k) asigură spațiu de muncă pentru desfășurarea activității profesioniștilor din domeniul asistenței sociale în incinta primăriei sau în alte spații corespunzătoare acestui scop, accesibile și amplasate în zona administrativă a localității;<br>l) aprobă, conform necesităților comunității, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;<br>m) aprobă, în condițiile legii, la propunerea primarului, zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale.<br>(7) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (2) lit. e), consiliul local:<br>a) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;<br>b) decide, în condițiile legii, participarea la constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară sau aderarea la acestea și la constituirea operatorilor regionali de servicii publice;<br>c) decide, în condițiile legii, în scopul dezvoltării locale, înființarea asociațiilor nonprofit, apolitice, în bază de parteneriat teritorial stabilit la nivel local între sectoarele public, antreprenorial și civic, cu statut de persoane juridice, | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| | denumite grupuri de acțiune locală, precum și stabilește suport financiar în cazul cheltuielilor bugetare;<br>d) decide cooperarea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, în vederea organizării și exercitării activităților în scopul realizării atribuțiilor stabilite prin lege autorităților administrației publice locale, în special, dar fără a se limita la acestea, în domeniile privind activitățile de control, auditul intern, contabilitatea, achizițiile publice, urbanismul și arhitectura, cadastrul, relațiile funciare și perceperea fiscală sau decide delegarea activităților respective altor autorități ale administrației publice locale;<br>e) decide stabilirea de legături de cooperare, inclusiv transfrontalieră, și de înfrățire cu localități din străinătate;<br>f) aprobă, în condițiile legii, participarea la constituirea unei grupări europene de cooperare teritorială (în continuare – GECT) sau aderarea la o GECT și desemnează persoana mandatată să semneze convenția și statutul GECT.<br>(8) Consiliul local realizează și alte competențe stabilite prin lege și prin Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea consiliului local.<br>(9) Consiliul local nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective.”. | |
| **Articolul 16. Convocarea consiliului local**<br>[…]<br>(5) Convocarea consiliului local se face prin dispoziție a primarului sau, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul, a viceprimarului. Dacă primarul sau viceprimarul refuză convocarea consiliului local, cu ordinea de zi propusă, acesta este convocat de un grup de cel puțin o treime din consilierii aleși. În înștiințarea convocării în ședință, care se expediază consilierilor, se indică ordinea de zi, data, ora și locul desfășurării ședinței.<br>[…]<br>(7) Consiliul local alege prin vot deschis, cu votul majorității consilierilor prezenți, pentru durata unei ședințe, un președinte care o prezidează. Președintele ședinței este asistat de secretarul consiliului local. | **6.** La articolul 16:<br>alineatul (5) va avea următorul cuprins:<br>„(5) Convocarea consiliului local se face prin dispoziție a primarului sau, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul, prin dispoziție a viceprimarului. Dacă primarul sau, după caz, viceprimarul nu emite dispoziția de convocare a consiliului local cu ordinea de zi propusă în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea solicitării, ședința se convoacă de un grup de cel puțin o treime din consilierii aleși. În înștiințarea privind convocarea în ședință, care se expediază consilierilor, se indică ordinea de zi, data, ora și locul desfășurării ședinței.”;<br>alineatul (7) se completează cu textul „În cazul absenței secretarului consiliului local, în alte situații decât cele prevăzute la art. 38 alin. (3), consiliul local poate împuternici, | **Articolul 16. Convocarea consiliului local**<br>[…]<br>(5) Convocarea consiliului local se face prin dispoziție a primarului sau, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul, prin dispoziție a viceprimarului. Dacă primarul sau, după caz, viceprimarul nu emite dispoziția de convocare a consiliului local cu ordinea de zi propusă în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea solicitării, ședința se convoacă de un grup de cel puțin o treime din consilierii aleși. În înștiințarea privind convocarea în ședință, care se expediază consilierilor, se indică ordinea de zi, data, ora și locul desfășurării ședinței.<br>[…]<br>(7) Consiliul local alege prin vot deschis, cu votul majorității consilierilor prezenți, pentru durata unei ședințe, un președinte |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| | exclusiv pentru asigurarea lucrărilor ședinței respective, un alt funcționar public din cadrul primăriei sau unul din consilierii locali din cadrul consiliului respectiv.”. | care o prezidează. Președintele ședinței este asistat de secretarul consiliului local. În cazul absenței secretarului consiliului local, în alte situații decât cele prevăzute la art. 38 alin. (3), consiliul local poate împuternici, exclusiv pentru asigurarea lucrărilor ședinței respective, un alt funcționar public din cadrul primăriei sau unul din consilierii locali din cadrul consiliului respectiv. |
| **Articolul 20. Semnarea și intrarea în vigoare a deciziilor consiliului local**<br>[…]<br>(2) În cazul în care secretarul consiliului consideră că decizia consiliului este ilegală, el este în drept să nu o contrasemneze și să solicite consiliului reexaminarea acestei decizii.<br>[…] | **7.** La articolul 20 alineatul (2), după primul enunț se introduce textul:<br>„Dacă, după reexaminarea deciziei, consiliul își menține poziția, secretarul consiliului este obligat să contrasemneze decizia, consemnând într-o opinie separată motivată obiecțiile privind legalitatea acesteia. Opinia se anexează la dosarul deciziei și se include, împreună cu decizia, în Registrul de stat al actelor locale pentru exercitarea controlului administrativ de legalitate. Contrasemnarea deciziei în aceste condiții nu echivalează cu confirmarea legalității acesteia.”. | **Articolul 20. Semnarea și intrarea în vigoare a deciziilor consiliului local**<br>[…]<br>(2) În cazul în care secretarul consiliului consideră că decizia consiliului este ilegală, el este în drept să nu o contrasemneze și să solicite consiliului reexaminarea acestei decizii. Dacă, după reexaminarea deciziei, consiliul își menține poziția, secretarul consiliului este obligat să contrasemneze decizia, consemnând într-o opinie separată motivată obiecțiile privind legalitatea acesteia. Opinia se anexează la dosarul deciziei și se include, împreună cu decizia, în Registrul de stat al actelor locale pentru exercitarea controlului administrativ de legalitate. Contrasemnarea deciziei în aceste condiții nu echivalează cu confirmarea legalității acesteia.<br>[…] |
| **Articolul 26. Primarul și viceprimarul**<br>(1) Primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local. El participă la ședințele consiliului local și are dreptul să se pronunțe asupra tuturor proiectelor și problemelor supuse dezbaterilor, fără drept de vot.<br>[…] | **8.** La articolul 26 alineatul (1), cuvintele „a consiliului local” se exclud. | **Articolul 26. Primarul și viceprimarul**<br>(1) Primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă. El participă la ședințele consiliului local și are dreptul să se pronunțe asupra tuturor proiectelor și problemelor supuse dezbaterilor, fără drept de vot.<br>[…] |
| **Articolul 29. Atribuțiile de bază ale primarului**<br>(1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întîi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:<br>a) asigură executarea deciziilor consiliului local;<br>a[1]) încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), orașului | **9.** Articolul 29 va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 29. Atribuțiile de bază ale primarului<br>(1) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele categorii de atribuții de bază:<br>a) atribuții privind asigurarea executării legislației și a deciziilor consiliului local;<br>b) atribuții privind relația cu consiliul local; | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| (municipiului) respectiv;<br>a[2]) încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acorduri de cooperare cu alte autorități ale administrației publice locale, precum și contracte de achiziție, în vederea desfășurării activității de audit intern;<br>b) propune, în condițiile legii, structura, organigrama și efectivul-limită ale primăriei, schema de salarizare a personalului acesteia și le supune aprobării consiliului local;<br>c) numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională;<br>d) stabilește atribuțiile viceprimarului (viceprimarilor);<br>e) asigură elaborarea proiectului de buget local respectiv, întocmirea rapoartelor periodice și anuale privind executarea bugetului și le prezintă spre aprobare consiliului local;<br>f) exercită funcția de administrator al bugetului local, asigurînd gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări și efectuarea cheltuielilor conform alocațiilor bugetare aprobate, informînd consiliul local despre situația existentă;<br>g) răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competenței sale;<br>h) exercită, în condițiile legii, supravegherea activităților din tîrguri, piețe, oboare, parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement și ia măsuri operative pentru buna lor funcționare;<br>h[1]) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat;<br>i) propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală;<br>i[1]) organizează, în limita resurselor disponibile, studii privind tipurile de servicii sociale necesare comunității, elaborează și | c) atribuții privind dezvoltarea socio-economică a unității administrativ-teritoriale și protecția mediului;<br>d) atribuții privind bugetul local și patrimoniul unității administrativ-teritoriale;<br>e) atribuții privind organizarea activității primăriei și prestarea serviciilor publice de interes local;<br>f) alte atribuții stabilite prin lege.<br>(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. a), primarul:<br>a) asigură executarea deciziilor consiliului local;<br>b) constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului;<br>c) desemnează agentul constatator în condițiile Codului contravențional;<br>d) exercită atribuțiile de autoritate tutelară conform art. 146 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;<br>e) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri, care atentează la ordinea și liniștea publică;<br>f) ia, în comun cu autoritățile centrale de specialitate și cu serviciile publice desconcentrate ale acestora, măsuri de prevenire și diminuare a consecințelor calamităților naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotiilor și epizootiilor și, în acest scop, dispune, cu titlu executoriu, mobilizarea, după caz, a populației, agenților economici și instituțiilor publice din localitate.<br>(3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b), primarul:<br>a) propune, în condițiile legii, organigrama și statele primăriei, schema de încadrare a personalului acesteia și le supune aprobării consiliului local;<br>b) prezintă consiliului local, anual și ori de câte ori este necesar, rapoarte cu privire la situația social-economică a satului (comunei), orașului (municipiului), care se publică pe pagina web oficială și/sau pagina oficială a unității administrativ-teritoriale pe rețelele de socializare; | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| propune spre aprobare consiliului local, conform necesităților stabilite, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;<br>j) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură condițiile pentru înregistrarea faptelor și a evenimentelor de stare civilă, contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social;<br>$j^1$) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat;<br>$j^2$) asigură monitorizarea și controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administrației publice locale participă în calitate de partener public;<br>k) eliberează autorizațiile prevăzute de lege;<br>l) asigură securitatea traficului rutier și pietonal prin organizarea circulației transportului, prin întreținerea drumurilor, podurilor și instalarea semnelor rutiere în raza teritoriului administrat;<br>$l^1$) asigură înregistrarea și evidența troleibuzelor, a ciclomotoarelor, a mașinilor și a utilajelor autopropulsate utilizate la lucrările de construcții sau agricole, care nu se supun înmatriculării, precum și a vehiculelor cu tracțiune animală, în corespundere cu regulamentul-tip aprobat de Guvern;<br>m) asigură repartizarea fondului locativ și controlul asupra întreținerii și gestionării acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă;<br>$m^1$) desemnează agentul constatator în condițiile Codului contravențional;<br>n) reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii; semnează actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege;<br>$n^1$) asigură executarea deciziilor consiliului local în vederea implementării politicii de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în localitate, colaborează în acest scop cu instituții statale și organizații necomerciale și internaționale; coordonează activitatea unității gender din cadrul primăriei; examinează plîngerile persoanelor care se consideră victime ale discriminării; contribuie la educarea și sensibilizarea populației cu privire la eliminarea discriminării;<br>o) prezintă consiliului local, anual și ori de cîte ori este necesar, | c) propune consiliului local consultarea populației prin referendum în probleme de interes local deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări.<br>(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. c), primarul:<br>a) elaborează, prin consultări publice, și prezintă spre aprobare consiliului local proiectul strategiei de dezvoltare economică și socială a unității administrativ-teritoriale, precum și proiectele programelor de investiții;<br>b) asigură elaborarea și avizarea, în condițiile legii, a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, o supune procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și o prezintă spre aprobare consiliului local;<br>c) asigură atragerea, planificarea și gestionarea, în condițiile legii, a mijloacelor financiare destinate proiectelor de dezvoltare de interes local, inclusiv a finanțărilor externe, și informează periodic consiliul local despre implementarea și situația financiară a proiectelor;<br>d) exercită, în condițiile legii, supravegherea activităților din târguri, piețe, oboare, parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement și ia măsuri operative pentru buna lor funcționare;<br>e) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat;<br>f) asigură monitorizarea și controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administrației publice locale participă în calitate de partener public.<br>(5) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. d), primarul:<br>a) exercită funcția de administrator al bugetului local al satului (comunei), orașului (municipiului), asigură gestionarea și executarea acestuia și prezintă consiliului local informații și rapoarte privind executarea bugetului local, în condițiile legii;<br>b) asigură elaborarea proiectului bugetului local pentru anul bugetar următor și a estimărilor pentru următorii doi ani, precum și a raportului anual privind executarea bugetului local, și le prezintă consiliului local spre examinare și aprobare, în termenele și în condițiile stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legea nr. | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| rapoarte cu privire la situația social-economică a satului (comunei), orașului (municipiului);<br>q) exercită atribuțiile de autoritate tutelară locală în condițiile legii;<br>r) coordonează activitatea de asistență socială privind copiii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, familiile cu mulți copii, familiile afectate de violență intrafamilială, alte categorii de persoane socialmente vulnerabile, sprijină activitatea asociațiilor obștești de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului);<br>s) asigură elaborarea și avizarea, în condițiile legii, a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, o supune procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Legea nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și o prezintă spre aprobare consiliului local;<br>s[1]) propune, în condițiile legii, spre aprobare consiliului local/municipal zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale, identificate de către unitățile termoenergetice în urma elaborării studiilor de fezabilitate și a avizării pozitive a acestora de către Centrul Național pentru Energie Durabilă. Studiile de fezabilitate iau în considerare documentele de dezvoltare regională și locală, precum și planurile locale integrate privind energia și clima, cu condiția că acestea sunt aprobate de către autoritățile administrației publice locale;<br>s[2]) în coordonare cu operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, cu operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, cu operatorii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, cu distribuitorul de energie termică, participă la elaborarea și aprobarea proiectelor rețelelor de distribuție a energiei electrice, de distribuție a gazelor naturale, ale rețelelor de apă și de canalizare, ale rețelelor termice, conform documentației de urbanism, după aprobarea de către consiliul local/municipal a zonelor unitare de alimentare cu energie termică;<br>t) constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului; | 397/2003 privind finanțele publice locale și de alte acte normative aplicabile;<br>c) încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), orașului (municipiului) respectiv;<br>d) asigură desfășurarea activității de audit intern, inclusiv prin acorduri de cooperare cu alte autorități ale administrației publice locale, precum și contracte de achiziție, încheiate în baza deciziilor consiliului local;<br>e) răspunde de inventarierea, evidența, integritatea și administrarea bunurilor domeniului public și ale domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competențelor stabilite de lege;<br>f) asigură ținerea evidenței deținătorilor de terenuri, precum și administrarea impozitelor și taxelor locale, în condițiile legii;<br>g) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat.<br>(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), primarul:<br>a) numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională;<br>b) stabilește atribuțiile viceprimarului (viceprimarilor);<br>c) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale;<br>d) asigură condițiile pentru înregistrarea faptelor și a evenimentelor de stare civilă;<br>e) contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social și coordonează activitatea de asistență socială privind copiii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, familiile cu mulți copii, persoanele și familiile defavorizate sau aflate în situație de risc social; sprijină activitatea asociațiilor | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| u) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri, care atentează la ordinea și liniștea publică;<br>v) propune consiliului local consultarea populației prin referendum în probleme locale de interes deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări;<br>x) ia, în comun cu autoritățile centrale de specialitate și cu serviciile publice desconcentrate ale acestora, măsuri de prevenire și diminuare a consecințelor calamităților naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotiilor și epizootiilor și, în acest scop, dispune, cu titlu executoriu, mobilizarea, după caz, a populației, agenților economici și instituțiilor publice din localitate;<br>y) sprijină colaborarea cu localități din alte țări, contribuie la extinderea cooperării și a legăturilor directe cu acestea;<br>z) propune consiliului local inițierea procesului de amalgamare voluntară, conform legii.<br>(2) Primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul local. | obștești de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului);<br>f) organizează, în limita resurselor disponibile, studii privind tipurile de servicii sociale necesare comunității, elaborează și propune spre aprobare consiliului local, conform necesităților stabilite, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;<br>g) asigură instituirea, organizarea și funcționarea echipei multidisciplinare la nivel local;<br>h) asigură repartizarea fondului locativ și controlul asupra întreținerii și gestionării acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă;<br>i) propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală;<br>j) organizează prestarea serviciilor publice prin intermediul centrelor unificate de prestare a serviciilor publice și prin mijloace electronice și asigură accesul uniform al locuitorilor din toate localitățile componente la aceste servicii;<br>k) eliberează actele permisive prevăzute de lege;<br>l) asigură securitatea traficului rutier și pietonal prin organizarea circulației transportului, prin întreținerea drumurilor, podurilor și instalarea semnelor rutiere în raza teritoriului administrat;<br>m) asigură înregistrarea și evidența troleibuzelor, a ciclomotoarelor, a mașinilor și a utilajelor autopropulsate utilizate la lucrările de construcții sau agricole, care nu se supun înmatriculării, precum și a vehiculelor cu tracțiune animală, în corespundere cu regulamentul-tip aprobat de Guvern;<br>n) propune, în condițiile legii, spre aprobare consiliului local/municipal zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale, identificate de către unitățile termoenergetice în urma elaborării studiilor de fezabilitate și a avizării pozitive a acestora de către Centrul Național pentru Energie Durabilă. Studiile de fezabilitate iau în considerare documentele de dezvoltare regională și locală, precum și planurile locale integrate privind energia și clima, cu condiția că acestea sunt aprobate de către autoritățile administrației publice locale; | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| | o) în coordonare cu operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, cu operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, cu operatorii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, cu distribuitorul de energie termică, participă la elaborarea și aprobarea proiectelor rețelelor de distribuție a energiei electrice, de distribuție a gazelor naturale, ale rețelelor de apă și de canalizare, ale rețelelor termice, conform documentației de urbanism, după aprobarea de către consiliul local/municipal a zonelor unitare de alimentare cu energie termică;<br>p) asigură transparența activității primăriei, inclusiv publicarea și actualizarea pe pagina web oficială și/sau pagina oficială de comunicare pe rețele sociale a informațiilor privind bugetul local, achizițiile publice, deciziile adoptate și serviciile prestate, precum și funcționarea mecanismelor de participare civică și examinarea inițiativelor civice, în condițiile legii.<br>(7) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. f), primarul:<br>a) reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii;<br>b) semnează actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege;<br>c) sprijină colaborarea cu localități din alte țări, contribuie la extinderea cooperării și a legăturilor directe cu acestea;<br>d) încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acorduri de cooperare cu alte autorități ale administrației publice locale;<br>e) propune consiliului local inițierea procesului de amalgamare voluntară, conform legii.<br>(8) Primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită și alte atribuții prevăzute de lege sau încredințate de consiliul local.”. | |
| **Articolul 41. Componența consiliului raional**<br>[…]<br>(2) Consiliul raional se compune din consilieri, aleși în condițiile Codului electoral. Numărul de consilieri se stabileşte în funcție de numărul de locuitori ai raionului la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor | **10.** La articolul 41 alineatul (2) va avea următorul cuprins:<br>„(2) Consiliul regional se compune din consilieri, aleşi în condiţiile Codului electoral. Numărul de consilieri se stabileşte în funcţie de numărul de locuitori ai regiunii la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor din | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

<table>
<tr><th>Conținutul normei în vigoare</th><th>Modificarea propusă</th><th>Conținutul normei după modificare</th></tr>
<tr><td>statistice, în modul stabilit la art.11.</td><td>Registrul de stat al populaţiei, prezentate de Agenţia Servicii Publice, după cum urmează:<br><table><tr><th>Numărul de locuitori ai regiunii</th><th>Numărul de consilieri</th></tr><tr><td>până la 300000</td><td>35</td></tr><tr><td>între 300001 - 600000</td><td>41</td></tr><tr><td>mai mult de 600000</td><td>47</td></tr></table>”.</td><td></td></tr>
<tr><td>Articolul 43. Competențele consiliului raional<br>(1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea stabilite la art.4 alin.(2) din Legea privind descentralizarea administrativă, consiliul raional realizează în teritoriul administrat următoarele competențe de bază:<br>a) aprobă structura, organigrama și efectivul-limită ale aparatului președintelui raionului, ale direcțiilor și ale altor subdiviziuni subordonate consiliului raional;<br>b) aprobă decizia bugetară anuală, precum și deciziile privind modificarea bugetului raional;<br>b[1]) decide asupra constituirii fondului de rezervă și aprobă regulamentul privind modul de utilizare a acestuia;<br>b[2]) decide angajarea sau acordarea împrumuturilor în/din contul bugetului raional, precum și privind aplicarea altor instrumente financiare conform cadrului legal;<br>b[3]) audiază raportul semianual privind executarea bugetului raional și aprobă raportul anual privind executarea bugetului raional;<br>b[4]) audiază rezultatele auditurilor publice externe și recomandările Curții de Conturi;<br>c) decide privind administrarea bunurilor domeniilor public și privat ale raionului;<br>d) decide, în condițiile legii, în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al raionului, precum și serviciile publice de interes raional;<br>d[1]) decide, în condițiile legii, schimbarea destinației terenurilor proprietate a raionului;<br>e) decide, în condițiile legii, în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului</td><td>11. Articolul 43 va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 43. Competențele consiliului regional<br>(1) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale ale regiunilor, stabilite la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, consiliul regional exercită următoarele categorii de competențe de bază:<br>a) competențe privind organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale regiunii;<br>b) competențe privind planificarea strategică și dezvoltarea regiunii;<br>c) competențe privind pregătirea și implementarea proiectelor și atragerea și gestionarea finanțărilor;<br>d) competențe privind cooperarea interregională și transfrontalieră și sprijinirea cooperării intercomunitare și a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi;<br>e) competențe privind administrarea finanțelor și patrimoniului regiunii;<br>f) competențe privind transparența, controlul și apărarea intereselor regiunii.<br>(2) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. a), consiliul regional:<br>a) aprobă regulamentul consiliului regional;<br>b) alege președintele regiunii din rândul consilierilor regionali și, la propunerea acestuia, vicepreședinții regiunii și îi eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;<br>c) numește, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu ale secretarului consiliului regional, în condițiile legii;<br>d) aprobă, la propunerea președintelui regiunii, structura, organigrama și efectivul-limită ale aparatului președintelui</td><td>Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).</td></tr>
</table>

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| privat al raionului;<br>g) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii cu privire la locuințe, precum și altor obiective din domeniul economic, social, medical comunal și de agrement de interes raional;<br>h) decide punerea la evidență a persoanelor socialmente vulnerabile care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative în conformitate cu Legea cu privire la locuințe;<br>i) decide, în condițiile legii și în limitele competenței sale, organizarea serviciilor publice de interes raional și/sau regional și aprobă tarifele la serviciile cu plată prestate de acestea;<br>j) aprobă strategii, prognoze, planuri și programe de dezvoltare social-economică a raionului, programe de refacere și protecție a mediului înconjurător, programe de utilizare a forței de muncă în teritoriu, monitorizează realizarea acestora;<br>$j^2$) decide, în condițiile legii, finanțarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului;<br>k) alege din rîndul consilierilor, în condițiile prezentei legi, președintele raionului;<br>l) alege, la propunerea președintelui raionului, vicepreședinții și îi eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;<br>m) desemnează reprezentantul său în instanța de judecată în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate și în cele care rezultă din raporturile cu alte autorități publice;<br>n) numește secretarul consiliului raional, în condițiile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și numește, în bază de concurs, conducătorii instituțiilor și subdiviziunilor din subordine, conform legislației în vigoare;<br>o) aprobă regulamentul consiliului raional;<br>p) decide sau, după caz, propune înființarea, în condițiile legii, de instituții publice și întreprinderi de interes raional, precum și participarea la fondarea societăților comerciale;<br>$p^1$) decide participarea la constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară sau aderarea la acestea;<br>q) aprobă, în condițiile legii, norme specifice pentru structurile autonome și pentru instituțiile publice pe care le înființează;<br>r) decide înființarea, reorganizarea și lichidarea instituțiilor social-culturale de interes raional și asigură buna lor | regiunii și ale subdiviziunilor subordonate consiliului regional, în condițiile legii;<br>e) aprobă simbolica regiunii;<br>f) audiază rapoartele președintelui regiunii privind exercitarea atribuțiilor și realizarea deciziilor consiliului regional.<br>(3) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. b), consiliul regional:<br>a) aprobă strategia de dezvoltare a regiunii, elaborată cu participarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și în corelare cu documentele de politici naționale;<br>b) aprobă portofoliul proiectelor de interes regional și intercomunitar și planul anual de activitate al regiunii și monitorizează realizarea acestora;<br>c) aprobă cadrul de colectare și analiză a datelor necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii și audiază rapoartele privind rezultatele proiectelor și activității administrației regionale;<br>d) aprobă măsuri și inițiative de facilitare a dezvoltării economice regionale, inclusiv privind promovarea investițiilor, dezvoltarea infrastructurii de afaceri, susținerea digitalizării și a inițiativelor antreprenoriale, în limitele competențelor regiunii;<br>e) aprobă programe și proiecte de promovare a potențialului turistic al regiunii și de sprijinire a cooperării în domeniul turismului.<br>(4) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. c), consiliul regional:<br>a) decide asupra participării regiunii la pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și intercomunitar;<br>b) aprobă acordurile încheiate cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și cu alți parteneri pentru pregătirea și implementarea proiectelor, inclusiv în ceea ce privește repartizarea sarcinilor, resurselor și responsabilităților;<br>c) decide asupra participării regiunii la programe și proiecte finanțate din surse naționale, externe și din programe și instrumente de finanțare ale Uniunii Europene și asupra cofinanțării acestora, în condițiile legii.<br>(5) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. d), consiliul regional: | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| funcționare, în limita alocațiilor prevăzute la bugetul respectiv;<br>r[1]) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat;<br>r[2]) asigură, susține și dezvoltă serviciile de bibliotecă pe teritoriul administrat prin realizarea competențelor atribuite de Legea nr.160/2017 cu privire la biblioteci;<br>s) decide organizarea și desfășurarea de activități științifice, instructiv-educative, cultural-educative, sportive și de tineret, de interes raional;<br>s[1]) aprobă programe și decide cu privire la organizarea campaniilor de informare în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați; desemnează, în condițiile legii, unitatea gender locală; examinează rapoarte despre situația în domeniu și adoptă decizii pe marginea lor; examinează plîngerile persoanelor care se consideră victime ale discriminării;<br>t) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv cooperarea transfrontalieră, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate, în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;<br>t[1]) decide, în condițiile legii, înaintarea sesizărilor la Curtea Constituțională;<br>t[2]) aprobă, în condițiile legii, participarea la constituirea unei GECT sau aderarea la o GECT și desemnează persoana mandatată să semneze convenția și statutul GECT;<br>u) aproba simbolica raionului;<br>v) dispune consultarea publică, în conformitate cu legea, a proiectelor de decizii în problemele de interes local care pot avea impact economic, de mediu și social (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice), precum și în alte probleme care preocupă populația sau o parte din populația unității administrativ-teritoriale.<br>(2) Consiliul raional poate realiza și alte competențe în condițiile legii, cu condiția asigurării surselor de finanțare | a) decide asupra cooperării interregionale și transfrontaliere, în condițiile legii;<br>b) aprobă, în condițiile legii, participarea la constituirea unei grupări europene de cooperare teritorială sau aderarea la aceasta și desemnează persoana mandatată să semneze convenția și statutul;<br>c) stabilește cadrul pentru acordarea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a asistenței tehnice, metodologice și de management de proiect pentru pregătirea și implementarea proiectelor acestora;<br>d) aprobă măsurile de sprijinire, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a cooperării intercomunitare, inclusiv pentru organizarea în comun a serviciilor publice locale și realizarea proiectelor de interes comun.<br>(6) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. e), consiliul regional:<br>a) aprobă decizia bugetară anuală și modificările bugetului regional, audiază raportul semianual privind executarea bugetului și aprobă raportul anual privind executarea acestuia;<br>b) administrează bunurile din domeniile public și privat ale regiunii și decide, în condițiile legii, asupra actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind aceste bunuri, în limitele necesare exercitării competențelor regiunii.<br>(7) În exercitarea competențelor prevăzute la alin. (1) lit. f), consiliul regional:<br>a) asigură transparența activității sale și participarea cetățenilor la procesul decizional, în condițiile legii;<br>b) audiază rezultatele auditurilor publice externe și recomandările Curții de Conturi și decide, în condițiile legii, asupra organizării auditului intern;<br>c) desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate;<br>d) decide, în condițiile legii, înaintarea sesizărilor la Curtea Constituțională.<br>(8) Consiliul regional nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective.”. | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| pentru acoperirea integrală a costurilor realizării lor. | | |
| **Articolul 51. Aparatul președintelui raionului**<br>(1) Aparatul președintelui raionului se organizează și funcționează în baza unui regulament aprobat de consiliul raional.<br>(2) Aparatul președintelui raionului are următoarele atribuții:<br>a) întocmește proiectele de decizii ale consiliului raional și proiectele de dispoziții ale președintelui raionului;<br>b) asigură consultarea publică a proiectelor de decizii ale consiliului raional și de dispoziții normative ale președintelui raionului și informarea publicului referitor la deciziile adoptate și la dispozițiile emise;<br>c) colectează și prezintă președintelui raionului informații pentru raportul anual privind starea economică și socială a raionului;<br>c[1]) asistă președintele raionului în exercitarea obligațiilor de implementare a legislației în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați;<br>d) prezintă președintelui raionului informații privind organizarea și funcționarea subdiviziunilor, serviciilor publice și a întreprinderilor de interes raional constituite în teritoriu și aflate în subordinea autorităților administrației publice locale respective;<br>e) supraveghează executarea de către instituțiile subordonate a deciziilor consiliului raional și a dispozițiilor emise de către președintele raionului;<br>i) asistă secretarul consiliului raional în îndeplinirea atribuțiilor lui conform legii.<br>(3) Condițiile numirii, angajării, promovării, sancționării și încetării raporturilor de serviciu sau de muncă ale personalului aparatului președintelui raionului, drepturile și obligațiile lui sînt stabilite de legislația în vigoare și de regulamentul aprobat de consiliul raional.<br>(4) Președintele raionului numește în funcții publice, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale funcționarilor publici din aparatul președintelui, încheie și reziliază contractele individuale de muncă cu personalul aparatului fără statut de funcționar public, administrează personalul, stabilește atribuțiile acestora. | **12.** Articolul 51 va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 51. Aparatul președintelui regiunii<br>(1) Aparatul președintelui regiunii se organizează și funcționează în baza regulamentului aprobat de consiliul regional și asigură suportul de specialitate necesar exercitării atribuțiilor președintelui regiunii și competențelor autorităților administrației publice ale regiunii.<br>(2) Aparatul președintelui regiunii are următoarele atribuții de bază:<br>a) elaborează proiectele de decizii ale consiliului regional și proiectele de dispoziții ale președintelui regiunii;<br>b) asigură consultarea publică a proiectelor de decizii ale consiliului regional și a proiectelor de dispoziții normative ale președintelui regiunii, precum și informarea publicului cu privire la actele adoptate;<br>c) asigură procesul participativ de identificare a priorităților de dezvoltare ale regiunii și elaborează proiectul strategiei de dezvoltare a regiunii, portofoliul proiectelor regionale și intercomunitare și planul anual de activitate;<br>d) pregătește și implementează proiectele de interes regional și intercomunitar încredințate regiunii, în condițiile legii și ale acordurilor încheiate, și asigură managementul tehnic, financiar și contractual aferent;<br>e) identifică surse de finanțare și pregătește cereri de finanțare, inclusiv în cadrul programelor naționale, externe și ale Uniunii Europene;<br>f) acordă, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, asistență tehnică, metodologică și de management de proiect pentru pregătirea și implementarea proiectelor acestora;<br>g) facilitează cooperarea intercomunitară și sprijină pregătirea proiectelor comune și a mecanismelor de organizare în comun a serviciilor publice locale, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi;<br>h) colectează, analizează și prezintă datele și informațiile necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii și rezultatelor proiectelor; | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| (4[1]) Personalul aparatului președintelui raionului și subdiviziunilor consiliului raional are statut de funcționar public și cade sub incidența Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, cu excepția persoanelor care ocupă funcția de vicepreședinte al raionului, aflate sub incidența Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și Legii nr.768/2000 privind statutul alesului local, a altui personal angajat în baza contractului individual de muncă potrivit prevederilor Codului muncii.<br>(5) Președintele raionului ia măsuri și este responsabil pentru instruirea și pregătirea profesională a funcționarilor din aparatul său. | i) contribuie la elaborarea și executarea bugetului regional și întocmește rapoartele aferente;<br>j) asistă secretarul consiliului regional în exercitarea atribuțiilor sale;<br>k) exercită alte atribuții stabilite prin lege și prin regulamentul aparatului președintelui regiunii.<br>(3) Condițiile de numire, angajare, promovare, evaluare, sancționare și încetare a raporturilor de serviciu sau de muncă ale personalului aparatului președintelui regiunii, precum și drepturile și obligațiile acestuia, se stabilesc în condițiile legislației privind funcția publică și raporturile de muncă.<br>(4) Președintele regiunii numește, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale funcționarilor publici din aparatul președintelui regiunii, încheie și încetează contractele individuale de muncă ale personalului fără statut de funcționar public și stabilește atribuțiile acestuia.<br>(5) Personalul aparatului președintelui regiunii și al subdiviziunilor subordonate consiliului regional are statutul stabilit de legislația privind funcția publică și raporturile de muncă, după caz.<br>(6) Președintele regiunii asigură instruirea și dezvoltarea profesională a personalului aparatului, în raport cu competențele și atribuțiile autorităților administrației publice ale regiunii.”. | |
| **Articolul 52. Președintele și vicepreședinții raionului**<br>(1) Președintele raionului exercită conducerea operativă a serviciilor publice descentralizate în teritoriul administrat.<br>(2) Președintele raionului reprezintă raionul în raporturile cu Guvernul, cu alte autorități publice centrale, cu persoane fizice și juridice din țară și din străinătate, precum și în instanțe judecătorești.<br>(3) Președintele raionului exercită atribuțiile de președinte al comisiei pentru situații excepționale.<br>(4) Președintele și vicepreședinții raionului cad sub incidența Legii privind statutul alesului local și Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.<br>(5) Vicepreședinții raionului exercită atribuțiile stabilite de președintele raionului și poartă răspundere în conformitate cu | **13.** Articolul 52 va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 52. Președintele și vicepreședinții regiunii<br>(1) Președintele regiunii este autoritatea publică executivă a regiunii și răspunde de buna funcționare a administrației regionale.<br>(2) Președintele regiunii reprezintă regiunea în raporturile cu Guvernul, cu alte autorități publice centrale și locale, cu persoane fizice și juridice din țară și din străinătate, precum și în instanțele de judecată.<br>(3) Aparatul președintelui regiunii se subordonează președintelui regiunii.<br>(4) În exercitarea atribuțiilor sale, președintele regiunii răspunde în fața consiliului regional. | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| legislația în vigoare. | (5) Președintele și vicepreședinții regiunii cad sub incidența Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local și a Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.<br>(6) Vicepreședinții regiunii exercită atribuțiile stabilite de președintele regiunii și poartă răspundere în condițiile legii.”. | |
| **Articolul 53. Atribuțiile de bază ale președintelui raionului**<br>(1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorității administrației publice de nivelul al doilea, președintele raionului exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:<br>a) asigură executarea deciziilor consiliului raional;<br>a[1]) încheie, în baza deciziei consiliului raional și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al raionului respectiv;<br>b) asigură respectarea Constituției, a legilor și altor acte normative;<br>c) contribuie la menținerea ordinii publice, asigurarea securității și apărarea drepturilor cetățenilor;<br>d) contribuie la buna colaborare a serviciilor publice desconcentrate în soluționarea problemelor de interes raional;<br>d[1]) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor publice de interes raional pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat;<br>d[2]) asigură monitorizarea și controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administrației publice locale participă în calitate de partener public;<br>d[3]) prezintă consiliului raional rezultatele auditului public extern efectuat în cadrul raionului și asigură executarea hotărârilor Curții de Conturi;<br>f) convoacă ședințele consiliului raional și asigură prezența consilierilor;<br>g) semnează actele și contractele încheiate în numele raionului sau al consiliului raional;<br>h) asigură elaborarea proiectului de buget local respectiv, întocmirea rapoartelor periodice și anuale privind executarea bugetului și le prezintă spre aprobare consiliului raional;<br>i) exercită funcția de administrator al bugetului raional, asigurînd gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei | **14.** Articolul 53 va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 53. Atribuțiile de bază ale președintelui regiunii<br>(1) Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale ale regiunilor, stabilite la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, președintele regiunii exercită următoarele categorii de atribuții de bază:<br>a) atribuții privind asigurarea executării legislației și a deciziilor consiliului regional;<br>b) atribuții privind relația cu consiliul regional;<br>c) atribuții privind planificarea strategică, dezvoltarea regiunii și implementarea proiectelor;<br>d) atribuții privind bugetul și patrimoniul regiunii;<br>e) atribuții privind organizarea și funcționarea aparatului președintelui regiunii;<br>f) atribuții privind cooperarea și sprijinirea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi;<br>g) atribuții privind transparența, monitorizarea și raportarea;<br>h) alte atribuții stabilite prin lege.<br>(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. a), președintele regiunii:<br>a) asigură executarea deciziilor consiliului regional;<br>b) asigură respectarea Constituției, a legilor și a altor acte normative în activitatea autorităților administrației publice ale regiunii;<br>c) semnează actele și contractele încheiate în numele regiunii, în condițiile legii și ale deciziilor consiliului regional;<br>d) asigură executarea hotărârilor Curții de Conturi și a măsurilor dispuse în urma auditului public extern.<br>(3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b), președintele regiunii:<br>a) convoacă ședințele consiliului regional, în condițiile prezentei legi; | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| guvernări și efectuarea cheltuielilor conform alocațiilor bugetare aprobate, informînd consiliul raional despre situația existentă;<br>k) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice descentralizate ale consiliului raional; audiază rapoartele și informațiile șefilor acestor servicii și propune soluții pentru îmbunătățirea activității acestora;<br>$k^2$) asigură elaborarea și avizarea, în condițiile legii, a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului;<br>m) contribuie, în calitate de președinte al comisiei pentru situații excepționale, la realizarea, la nivel raional, a măsurilor de protecție a populației în caz de calamități naturale și tehnogene, de catastrofe, incendii, epidemii, epifitotii și epizootii, ia măsuri de prevenire a situațiilor excepționale, de reducere a prejudiciului și de lichidare a consecințelor;<br>$m^1$) contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie și cultură), a patrimoniului cultural imaterial și mobil, a monumentelor de for public, a rezervațiilor culturale și naturale, situate pe teritoriul administrat;<br>n) propune consiliului raional să consulte, prin referendum, populația în probleme locale de interes deosebit și, în temeiul deciziei consiliului, ia măsuri în vederea organizării referendumului;<br>o) contribuie la desfășurarea, pe teritoriul raionului, în conformitate cu legislația electorală, a alegerilor autorităților administrației publice reprezentative de toate nivelurile și a referendumurilor;<br>p) asigură colaborarea raionului cu alte unități administrativ-teritoriale, inclusiv din alte țări;<br>$p^1$) asigură executarea deciziilor consiliului raional în domeniul de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în unitatea administrativ-teritorială; colaborează în acest domeniu cu instituții statale și organizații necomerciale și internaționale; coordonează activitatea unității gender; organizează audierea rapoartelor și a informațiilor la subiectul respectiv în cadrul ședințelor consiliului raional și propune soluții pentru îmbunătățirea situației în domeniu; asigură înlăturarea, în termen de 30 de zile, a condițiilor discriminatorii și a cauzelor care le-au generat; | b) propune consiliului regional proiecte de decizii;<br>c) prezintă consiliului regional informațiile și rapoartele prevăzute de lege și de deciziile acestuia;<br>d) asigură pregătirea materialelor necesare examinării chestiunilor înscrise pe ordinea de zi a consiliului regional.<br>(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. c), președintele regiunii:<br>a) organizează procesul participativ de identificare a priorităților de dezvoltare ale regiunii și elaborarea proiectului strategiei de dezvoltare a regiunii, a portofoliului proiectelor de interes regional și intercomunitar și a planului anual de activitate și le prezintă consiliului regional spre aprobare;<br>b) coordonează pregătirea și implementarea proiectelor de interes regional și intercomunitar încredințate regiunii, în condițiile legii și ale acordurilor încheiate;<br>c) asigură identificarea și atragerea surselor de finanțare pentru proiectele regiunii și participarea regiunii la programe și proiecte finanțate din surse naționale, externe și din programe și instrumente de finanțare ale Uniunii Europene;<br>d) asigură realizarea măsurilor și inițiativelor aprobate de consiliul regional privind facilitarea dezvoltării economice regionale și promovarea potențialului turistic al regiunii;<br>e) asigură colectarea și analiza datelor necesare planificării și monitorizării dezvoltării regiunii.<br>(5) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. d), președintele regiunii:<br>a) asigură elaborarea proiectului bugetului regional, întocmirea rapoartelor privind executarea acestuia și prezentarea lor consiliului regional;<br>b) exercită funcția de administrator al bugetului regional, în condițiile legislației privind finanțele publice locale;<br>c) asigură gestionarea resurselor bugetare și administrarea patrimoniului regiunii în limitele legii, ale alocațiilor bugetare și ale deciziilor consiliului regional;<br>d) încheie, în baza deciziei consiliului regional și în condițiile legii, actele juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile din domeniile public și privat ale regiunii.<br>(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), președintele regiunii:<br>a) conduce activitatea aparatului președintelui regiunii; | |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| q) prezintă, la solicitarea consiliului raional, informații despre activitatea sa și a serviciilor publice din subordine.<br>(2) Președintele raionului, în calitatea sa de autoritate publică executivă, poate îndeplini și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul raional. | b) numește, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu sau de muncă ale personalului aparatului președintelui regiunii;<br>c) stabilește atribuțiile personalului aparatului, în condițiile legii și ale regulamentului aprobat de consiliul regional;<br>d) asigură instruirea și dezvoltarea profesională a personalului aparatului.<br>(7) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. f), președintele regiunii:<br>a) asigură cooperarea regiunii cu alte unități administrativ-teritoriale, precum și cooperarea interregională și transfrontalieră, în condițiile legii;<br>b) asigură, prin intermediul aparatului președintelui regiunii, acordarea, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, a asistenței tehnice, metodologice și de management de proiect;<br>c) facilitează, la solicitarea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, cooperarea intercomunitară, inclusiv pentru pregătirea proiectelor comune și organizarea în comun a serviciilor publice locale;<br>d) asigură executarea acordurilor de cooperare și a acordurilor privind implementarea proiectelor la care regiunea este parte.<br>(8) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. g), președintele regiunii:<br>a) asigură transparența activității administrației regionale și publicarea informațiilor de interes public, în condițiile legii;<br>b) asigură publicarea informațiilor privind proiectele, sursele de finanțare și rezultatele activității administrației regionale;<br>c) prezintă anual consiliului regional un raport privind activitatea sa, implementarea proiectelor și realizarea obiectivelor de dezvoltare ale regiunii.<br>(9) Președintele regiunii exercită și alte atribuții care îi sunt atribuite expres prin lege sau de consiliul regional, în limitele competențelor acestuia.”. | |
| Capitolul VII[1]<br>ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ A MUNICIPIULUI BĂLȚI | **15.** Denumirea capitolului VII[1] va avea următorul cuprins:<br>„Capitolul VII[1]<br>ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ A MUNICIPIILOR BĂLȚI ȘI TARACLIA”. | Capitolul VII[1]<br>ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ A <u>MUNICIPIILOR</u> BĂLȚI <u>ȘI TARACLIA</u> |
| **Articolul 59[1]. Autoritățile administrației publice ale** | **16.** La articolul 59[1]: | **Articolul 59[1]. Autoritățile administrației publice ale** |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| **municipiului Bălți**<br>(1) Administrația publică a municipiului Bălți se realizează de către consiliul municipal, consiliile sătești, ca autorități deliberative, și de către primarul municipiului Bălți, primarii satelor, ca autorități executive.<br>(2) Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale municipiului Bălți se reglementează, în mod corespunzător, de prevederile prezentei legi referitoare la autoritățile administrației publice locale de nivelurile întîi și al doilea, precum și de prevederile Legii privind statutul municipiului Bălți. | denumirea articolului va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 59[1]. Autoritățile administrației publice ale municipiilor Bălți și Taraclia”;<br>alineatul (1) va avea următorul cuprins:<br>„(1) Administrația publică a municipiilor Bălți și Taraclia se realizează de consiliile municipale și de primarii municipiilor respective, precum și de consiliile locale și primarii unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența acestora.”;<br>alineatul (2) va avea următorul cuprins:<br>„(2) Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale municipiilor Bălți și Taraclia se reglementează, în mod corespunzător, de prevederile prezentei legi referitoare la autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea.”. | **municipiilor Bălți și Taraclia**<br>(1) Administrația publică a municipiilor Bălți și Taraclia se realizează de consiliile municipale și de primarii municipiilor respective, precum și de consiliile locale și primarii unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența acestora.<br>(2) Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale municipiilor Bălți și Taraclia se reglementează, în mod corespunzător, de prevederile prezentei legi referitoare la autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea |
| **Articolul 59[2]. Coordonarea activității autorităților administrației publice ale municipiului Bălți**<br>(1) Consiliul municipal Bălți coordonează activitatea consiliilor unităților administrativ-teritoriale din componența municipiului în vederea prestării serviciilor publice de interes municipal.<br>(2) Consiliul municipal Bălți realizează, în mod corespunzător, competențele prevăzute de prezenta lege pentru consiliile locale, precum și de Legea privind statutul municipiului Bălți.<br>(3) Primarul și viceprimarii municipiului Bălți exercită, în mod corespunzător, atribuțiile prevăzute de prezenta lege pentru primarii unităților administrativ-teritoriale de nivelul întîi, precum și de Legea privind statutul municipiului Bălți. | **17.** Articolul 59[2] va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 59[2]. Coordonarea activității autorităților administrației publice ale municipiilor Bălți și Taraclia<br>(1) Consiliile municipale Bălți și Taraclia coordonează activitatea consiliilor unităților administrativ-teritoriale din componența municipiului respectiv în vederea prestării serviciilor publice de interes municipal.<br>(2) Consiliile municipale Bălți și Taraclia realizează, în mod corespunzător, competențele prevăzute de prezenta lege pentru consiliile locale, precum și de alte acte normative aplicabile.<br>(3) Primarii și viceprimarii municipiilor Bălți și Taraclia exercită, în mod corespunzător, atribuțiile prevăzute de prezenta lege pentru primarii unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi.”. | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |
| **Articolul 59[3]. Convocarea Consiliului municipal Bălți**<br>(1) Consiliul municipal Bălți se întrunește în ședință ordinară, cu ordinea de zi propusă, o dată la 3 luni, la convocarea primarului municipiului.<br>(2) Consiliul municipal Bălți se poate întruni în ședință extraordinară în cazul unor probleme de neamînat sau de cîte ori este necesar, la inițiativa primarului municipiului sau la cererea scrisă a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși.<br>(3) Un grup de cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși este în drept să convoace de sine stătător ședința Consiliului | **18.** Articolul 59[3] va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 59[3]. Convocarea consiliilor municipale Bălți și Taraclia<br>(1) Consiliile municipale Bălți și Taraclia se întrunesc în ședință ordinară, cu ordinea de zi propusă, o dată la 3 luni, la convocarea primarului municipiului respectiv.<br>(2) Consiliul municipal se poate întruni în ședință extraordinară în cazul unor probleme de neamânat sau ori de câte ori este necesar, la inițiativa primarului municipiului | *Nu este cazul (redacție nouă conform textului din coloana 2 a tabelului).* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| municipal Bălți în cazul în care primarul municipiului:<br>a) nu a convocat în ședință ordinară consiliul în decurs de 15 zile după expirarea termenului de convocare; ori<br>b) refuză sau se află în imposibilitate de a convoca în ședință extraordinară consiliul la cererea consilierilor conform prevederilor alin.(2).<br>(4) Consiliul municipal Bălți alege prin vot deschis, cu votul majorității consilierilor prezenți, pentru durata unei ședințe, un președinte care o prezidează. Președintele ședinței este asistat de secretarul consiliului municipal. | respectiv sau la cererea scrisă a cel puțin unei treimi din numărul consilierilor aleși.<br>(3) Un grup de cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși este în drept să convoace de sine stătător ședința consiliului municipal respectiv în cazul în care primarul municipiului:<br>a) nu a convocat consiliul în ședință ordinară în decurs de 15 zile după expirarea termenului de convocare; sau<br>b) refuză ori se află în imposibilitate de a convoca consiliul în ședință extraordinară la cererea consilierilor, conform alin. (2).<br>(4) Consiliul municipal alege, prin vot deschis, cu votul majorității consilierilor prezenți, pentru durata unei ședințe, un președinte care o prezidează. Președintele ședinței este asistat de secretarul consiliului municipal.”. | |
| Capitolul VIII<br>SECRETARUL CONSILIULUI RAIONAL. SECRETARUL CONSILIULUI MUNICIPAL CHIȘINĂU. SECRETARUL CONSILIULUI MUNICIPAL BĂLȚI | **19.** Denumirea capitolului VIII va avea următorul cuprins:<br>„Capitolul VIII<br>SECRETARUL CONSILIULUI REGIONAL. SECRETARUL CONSILIULUI MUNICIPAL CHIȘINĂU. SECRETARII CONSILIILOR MUNICIPALE BĂLȚI ȘI TARACLIA”. | Capitolul VIII<br>SECRETARUL CONSILIULUI REGIONAL. SECRETARUL CONSILIULUI MUNICIPAL CHIȘINĂU. SECRETARII CONSILIILOR MUNICIPALE BĂLȚI ȘI TARACLIA |
| **Articolul 60. Statutul secretarului consiliului raional, al secretarului Consiliului municipal Chișinău și cel al secretarului Consiliului municipal Bălți**<br>(1) Secretarul consiliului raional, secretarul Consiliului municipal Chișinău și secretarul Consiliului municipal Bălți sunt funcționari publici de conducere. Candidații la funcțiile respective trebuie să dețină studii superioare, absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, în drept sau în administrație publică și să îndeplinească condițiile de bază prevăzute de art.27 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.<br>(2) Numirea în funcție a secretarilor menționați la alin.(1) din prezentul articol se efectuează pe criterii de profesionalism de către consiliul respectiv, în conformitate cu Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.<br>(3) Modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale secretarilor menționați la alin.(1) se efectuează, în condițiile legii, prin decizia consiliului raional, a Consiliului municipal Chișinău sau, după caz, a Consiliului municipal Bălți. Evaluarea performanțelor profesionale ale secretarilor | **20.** La articolul 60:<br>denumirea articolului va avea următorul cuprins:<br>„Articolul 60. Statutul secretarului consiliului regional, al secretarului Consiliului municipal Chișinău și al secretarilor consiliilor municipale Bălți și Taraclia”;<br>la alineatul (1), textul „Secretarul consiliului raional, secretarul Consiliului municipal Chișinău și secretarul Consiliului municipal Bălți” se substituie cu textul „Secretarul consiliului regional, secretarul Consiliului municipal Chișinău, secretarul Consiliului municipal Bălți și secretarul Consiliului municipal Taraclia”;<br>la alineatul (3):<br>în primul enunț, textul „consiliului raional, a Consiliului municipal Chișinău sau, după caz, a Consiliului municipal Bălți” se substituie cu textul „consiliului regional, a Consiliului municipal Chișinău, a Consiliului municipal Bălți sau, după caz, a Consiliului municipal Taraclia”;<br>în enunțul al doilea, textul „președintele raionului, primarul general al municipiului Chișinău sau, după caz, primarul municipiului Bălți” se substituie cu textul „președintele | **Articolul 60. Statutul secretarului consiliului <u>regional,</u> al secretarului Consiliului municipal Chișinău și al <u>secretarilor consiliilor municipale</u> Bălți <u>și Taraclia</u>**<br>(1) Secretarul consiliului <u>regional,</u> secretarul Consiliului municipal Chișinău<u>, secretarul Consiliului municipal Bălți</u> și secretarul Consiliului municipal <u>Taraclia</u> sunt funcționari publici de conducere. Candidații la funcțiile respective trebuie să dețină studii superioare, absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, în drept sau în administrație publică și să îndeplinească condițiile de bază prevăzute de art.27 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.<br>(2) Numirea în funcție a secretarilor menționați la alin.(1) din prezentul articol se efectuează pe criterii de profesionalism de către consiliul respectiv, în conformitate cu Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.<br>(3) Modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale secretarilor menționați la alin.(1) se efectuează, în condițiile legii, prin decizia consiliului <u>regional,</u> a Consiliului municipal Chișinău<u>, a Consiliului municipal Bălți</u> sau, după caz, |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| menționați se efectuează de către președintele raionului, primarul general al municipiului Chișinău sau, după caz, primarul municipiului Bălți, în temeiul deciziei consiliului respectiv.<br>(4) Secretarul consiliului raional, secretarul Consiliului municipal Chișinău și secretarul Consiliului municipal Bălți sunt, concomitent, și secretar al raionului sau al municipiului respectiv.<br>(5) Secretarului consiliului raional, secretarului Consiliului municipal Chișinău și secretarului Consiliului municipal Bălți li se aplică, în mod corespunzător, prevederile prezentei legi referitoare la secretarul consiliului local. | regiunii, primarul general al municipiului Chișinău, primarul municipiului Bălți sau, după caz, primarul municipiului Taraclia";<br>alineatul (4) va avea următorul cuprins:<br>„(4) Secretarul consiliului regional, secretarul Consiliului municipal Chișinău, secretarul Consiliului municipal Bălți și secretarul Consiliului municipal Taraclia sunt, concomitent, și secretari ai regiunii sau ai municipiului respectiv.";<br>la alineatul (5), textul „Secretarului consiliului raional, secretarului Consiliului municipal Chișinău și secretarului Consiliului municipal Bălți" se substituie cu textul „Secretarului consiliului regional, secretarului Consiliului municipal Chișinău, secretarului Consiliului municipal Bălți și secretarului Consiliului municipal Taraclia". | a Consiliului municipal Taraclia. Evaluarea performanțelor profesionale ale secretarilor menționați se efectuează de către președintele regiunii, primarul general al municipiului Chișinău, primarul municipiului Bălți sau, după caz, primarul municipiului Taraclia, în temeiul deciziei consiliului respectiv.<br>(4) Secretarul consiliului regional, secretarul Consiliului municipal Chișinău, secretarul Consiliului municipal Bălți și secretarul Consiliului municipal Taraclia sunt, concomitent, și secretari ai regiunii sau ai municipiului respectiv.<br>(5) Secretarului consiliului regional, secretarului Consiliului municipal Chișinău, secretarului Consiliului municipal Bălți și secretarului Consiliului municipal Taraclia li se aplică, în mod corespunzător, prevederile prezentei legi referitoare la secretarul consiliului local. |
| **Articolul 73. Organizarea serviciilor publice locale**<br>(1) Serviciile publice locale, municipale și raionale se instituie, respectiv, de către consiliul local, municipal și raional la propunerea primarului, primarului general și a președintelui de raion în domeniile proprii de activitate ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întîi și al doilea, în limitele mijloacelor financiare disponibile.<br>[…] | **21.** La articolul 73, alineatul (1) va avea următorul cuprins:<br>„(1) Serviciile publice locale și municipale se instituie, respectiv, de către consiliul local și consiliul municipal, la propunerea primarului sau, după caz, a primarului general, în domeniile proprii de activitate ale unităților administrativ-teritoriale respective, în limitele mijloacelor financiare disponibile.". | **Articolul 73. Organizarea serviciilor publice locale**<br>(1) Serviciile publice locale și municipale se instituie, respectiv, de către consiliul local și consiliul municipal, la propunerea primarului sau, după caz, a primarului general, în domeniile proprii de activitate ale unităților administrativ-teritoriale respective, în limitele mijloacelor financiare disponibile.<br>[…] |
| **Articolul 81. Finanţele publice locale**<br>[…]<br>(6) Procedurile de distribuire a resurselor financiare proprii ale autorităţilor publice locale, precum şi orice modificare a legislaţiei referitoare la funcţionarea sistemului finanţelor publice locale vor fi coordonate în mod obligatoriu cu structurile reprezentative ale autorităţilor publice locale.<br>[…] | **22.** La articolul 81 alineatul (6), cuvintele „structurile reprezentative ale autorităților publice locale" se substituie cu textul „autoritățile administrației publice locale și/sau, după caz, asociațiile reprezentative ale acestora". | **Articolul 81. Finanţele publice locale**<br>[…]<br>(6) Procedurile de distribuire a resurselor financiare proprii ale autorităţilor publice locale, precum şi orice modificare a legislaţiei referitoare la funcţionarea sistemului finanţelor publice locale vor fi coordonate în mod obligatoriu cu autoritățile administrației publice locale și/sau, după caz, asociațiile reprezentative ale acestora.<br>[…] |
| **Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale** | | |
| **Articolul 12. Formarea UAT amalgamate și succesiunea de drept**<br>[…]<br>(3) UAT amalgamată este supusă înregistrării în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor în termen de 30 de zile de la data formării conform alin.(1). | **1.** La articolul 12 alineatul (3), cifrele „30" se substituie cu cifrele „60". | **Articolul 12. Formarea UAT amalgamate și succesiunea de drept**<br>[…]<br>(3) UAT amalgamată este supusă înregistrării în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor în termen de 60 de zile de la data formării conform alin.(1). |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| […] | | […] |
| **Articolul 16. Suportul financiar pentru amalgamarea voluntară**<br>(1) În scopul susținerii procesului de amalgamare voluntară și acordării stimulentelor financiare UAT amalgamate, pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2030 se instituie Fondul de amalgamare voluntară a localităților. Mărimea Fondului de amalgamare voluntară a localităților este stabilită prin legea anuală a bugetului de stat.<br>(2) Mijloacele Fondului de amalgamare voluntară a localităților se utilizează exclusiv pentru acordarea următoarelor tipuri de stimulente financiare către UAT amalgamate sau, după caz, către UAT care au inițiat procesul de amalgamare voluntară:<br>a) transferuri cu destinație specială pentru pregătirea procesului de amalgamare voluntară;<br>b) transferuri cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii în UAT amalgamate;<br>c) transferuri pentru susținerea bugetelor UAT amalgamate.<br>(3) Transferurile prevăzute la alin.(2) lit.a) și b) din prezentul articol se efectuează către UAT amalgamate o singură dată, iar cele prevăzute la alin.(2) lit.c) din prezentul articol – anual, începând cu anul bugetar următor celui în care are loc formarea UAT amalgamate, pe parcursul perioadei prevăzute la alin.(1) din prezentul articol, în modul stabilit de metodologia de amalgamare voluntară.<br>(4) Repartizarea stimulentelor financiare din Fondul de amalgamare voluntară a localităților, precum și acordarea altor mijloace financiare se efectuează în modul stabilit de către Guvern în baza unor criterii obiective, inclusiv în baza numărului de locuitori ai UAT amalgamate și/sau a numărului de UAT comasate în cadrul unei UAT amalgamate.<br>(5) Stimulentele financiare pentru susținerea procesului de amalgamare voluntară pot fi acordate și din alte fonduri naționale și surse bugetare în modul prevăzut de prezenta lege, de metodologia de amalgamare voluntară și de alte acte normative. | **2.** Articolul 16 se completează cu alineatul ($1^1$) cu următorul cuprins:<br>„($1^1$) De stimulentele financiare de la fondul de amalgamare voluntară prevăzut la alin. (1) și alin. (2) beneficiază unitățile administrativ-teritoriale care au aprobat deciziile privind amalgamarea voluntară până la 31 august 2026.”. | **Articolul 16. Suportul financiar pentru amalgamarea voluntară**<br>(1) În scopul susținerii procesului de amalgamare voluntară și acordării stimulentelor financiare UAT amalgamate, pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2030 se instituie Fondul de amalgamare voluntară a localităților. Mărimea Fondului de amalgamare voluntară a localităților este stabilită prin legea anuală a bugetului de stat.<br>($1^1$) De stimulentele financiare de la fondul de amalgamare voluntară prevăzut la alin. (1) și alin. (2) beneficiază unitățile administrativ-teritoriale care au aprobat deciziile privind amalgamarea voluntară până la 31 august 2026.<br>(2) Mijloacele Fondului de amalgamare voluntară a localităților se utilizează exclusiv pentru acordarea următoarelor tipuri de stimulente financiare către UAT amalgamate sau, după caz, către UAT care au inițiat procesul de amalgamare voluntară:<br>a) transferuri cu destinație specială pentru pregătirea procesului de amalgamare voluntară;<br>b) transferuri cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii în UAT amalgamate;<br>c) transferuri pentru susținerea bugetelor UAT amalgamate.<br>(3) Transferurile prevăzute la alin.(2) lit.a) și b) din prezentul articol se efectuează către UAT amalgamate o singură dată, iar cele prevăzute la alin.(2) lit.c) din prezentul articol – anual, începând cu anul bugetar următor celui în care are loc formarea UAT amalgamate, pe parcursul perioadei prevăzute la alin.(1) din prezentul articol, în modul stabilit de metodologia de amalgamare voluntară.<br>(4) Repartizarea stimulentelor financiare din Fondul de amalgamare voluntară a localităților, precum și acordarea altor mijloace financiare se efectuează în modul stabilit de către Guvern în baza unor criterii obiective, inclusiv în baza numărului de locuitori ai UAT amalgamate și/sau a numărului de UAT comasate în cadrul unei UAT amalgamate.<br>(5) Stimulentele financiare pentru susținerea procesului de amalgamare voluntară pot fi acordate și din alte fonduri naționale și surse bugetare în modul prevăzut de prezenta lege, de metodologia de amalgamare voluntară și de alte acte |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| | | normative. |
| **Articolul 17. Dispoziții finale**<br>(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.<br>(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:<br>a) va aproba metodologia de amalgamare voluntară;<br>b) va asigura elaborarea și aprobarea altor acte normative necesare procesului de reorganizare instituțională, transferului personalului și transmiterii dreptului de proprietate, precum și a altor operațiuni și procese care urmează să fie implementate în UAT amalgamate după intrarea în vigoare a legilor corespunzătoare pentru modificarea Legii nr.764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova;<br>c) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.<br>(3) În perioada cuprinsă între 1 septembrie 2026 și data desfășurării primului tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027 inclusiv este interzisă adoptarea deciziilor privind inițierea procesului de amalgamare voluntară, amalgamarea voluntară sau aderarea la o UAT amalgamată. | **3.** Articolul 17 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:<br>„(4) Pentru unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar în baza deciziilor privind amalgamarea voluntară adoptate până la 31 august 2026, transferul cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii în UAT amalgamate prevăzut la art. 16 alin. (2) lit. b) se acordă în baza cererii de finanțare aprobate prin decizia consiliului local al unității administrativ-teritoriale desemnate drept centru administrativ al unității administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară, în temeiul procesului-verbal al grupului de lucru comun.”. | **Articolul 17. Dispoziții finale**<br>(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.<br>(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:<br>a) va aproba metodologia de amalgamare voluntară;<br>b) va asigura elaborarea și aprobarea altor acte normative necesare procesului de reorganizare instituțională, transferului personalului și transmiterii dreptului de proprietate, precum și a altor operațiuni și procese care urmează să fie implementate în UAT amalgamate după intrarea în vigoare a legilor corespunzătoare pentru modificarea Legii nr.764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova;<br>c) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.<br>(3) În perioada cuprinsă între 1 septembrie 2026 și data desfășurării primului tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027 inclusiv este interzisă adoptarea deciziilor privind inițierea procesului de amalgamare voluntară, amalgamarea voluntară sau aderarea la o UAT amalgamată.<br>(4) Pentru unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar în baza deciziilor privind amalgamarea voluntară adoptate până la 31 august 2026, transferul cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii în UAT amalgamate prevăzut la art. 16 alin. (2) lit. b) se acordă în baza cererii de finanțare aprobate prin decizia consiliului local al unității administrativ-teritoriale desemnate drept centru administrativ al unității administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară, în temeiul procesului-verbal al grupului de lucru comun. |
| **Dispoziții finale și tranzitorii ale proiectului de lege** | | |
| Nu există (dispoziții finale și tranzitorii ale noii legi). | **Art. IV.** – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data stabilită pentru desfășurarea primului tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027, cu excepția art. III, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. | *Nu este aplicabil.* |

| Conținutul normei în vigoare | Modificarea propusă | Conținutul normei după modificare |
|---|---|---|
| | (2) De la data abrogării Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și a Legii nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, trimiterile din Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale la aceste acte normative, precum și la modificarea acestora, se consideră, după caz, trimiteri la Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și la modificarea anexelor acesteia.<br>(3) Până la 31 decembrie 2027 inclusiv, autoritățile administrației publice locale ale municipiilor Chișinău și Bălți continuă să exercite atribuțiile în domeniul educației și să își păstreze calitatea de fondator al instituțiilor publice de învățământ primar, gimnazial, liceal și special, în condițiile prevăzute la art. VIII alin. (26) din Legea nr. 200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma „Restart în educație”).<br>(4) Guvernul, până la data intrării în vigoare prevăzută la alin. (1), va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare punerii în aplicare a acesteia. | |

**CERERE**
**privind înregistrarea proiectelor de acte care urmează**
**a fi anunțate în cadrul ședinței secretarilor generali**

| Nr. crt. | Criterii de înregistrare | Nota autorului |
|---|---|---|
| 1. | Categoria și denumirea proiectului | Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ privind administrația publică locală în contextul reformei administrativ-teritoriale) |
| 2. | Autoritatea care a elaborat proiectul | Cancelaria de Stat |
| 3. | Justificarea depunerii cererii (indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului) | Proiectul de lege fost elaborat de Cancelaria de Stat, în cadrul reformei administrației publice locale, ca parte a procesului de consolidare a capacității administrative și instituționale a autorităților publice locale. |
| 4. | Referință la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului | Proiectul este elaborat în vederea realizării obiectivelor Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, și ale Programului de implementare pentru anii 2023-–2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023. În particular, capitolul V „Administrația publică locală” al Strategiei stabilește drept direcție prioritară consolidarea capacității instituționale și administrative a autorităților administrației publice locale prin reducerea fragmentării administrativ-teritoriale. |
| 5. | Lista autorităților a căror avizare este necesară | Ministerul Finanțelor<br>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale<br>Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru<br>Agenția Servicii Publice<br>Biroul Național de Statistică<br>Comisia Electorală Centrală<br>Congresul Autorităților Locale din Moldova |
| 6. | Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor | 10 zile. |

| | | |
|---|---|---|
| 7. | Persoana responsabilă de promovarea proiectului | Responsabil pentru promovare :<br>Ion Prisăcaru, tel. 022 250 483, consultant principal<br>Direcția administrație publică locală și coordonarea activității oficiilor teritoriale<br>e-mail: ion.prisacaru@gov.md |
| 8. | Anexe | Proiectul de lege<br>Nota de fundamentare |
| 9. | Data și ora depunerii cererii | 16.10.2026 |
| 10. | Semnătura | **Alexei BUZU**, Secretar general al Guvernului |

29-01-5442 din 16.10.2026